

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr.884 prot.

Tiranë, më 03.06. 2025

V E N D I M

Nr. 142, datë 03.06. 2025

Mbështetur në ligjin nr. 10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar, pranë Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi¹ është regjistruar ankesa nr. 264 Regj, datë 30.12.2024, e paraqitur nga Sindikata e Bashkuar e Arsimit Shqiptar², përfaqësuar nga znj. A.L , Presidente e Sindikatës, kundër Ministrisë së Arsimit dhe Sportit³ dhe Zyrës Vendore të Arsimit Parauniversitar Tiranë⁴, me pretendimin e diskriminimit për shkak të *“përkatësisë në një grup të veçantë”* dhe *“çdo shkak tjetër”*.

Në përfundim të shqyrtimit të ankesës, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

K O N S T A T O I:

I. Parashtrimi i fakteve sipas subjektit ankues.

Në ankesën e depozituar pranë Komisionerit, para ankuesi parashtroi :

SBASH, është regjistruar si person juridik me vendimin nr.3 datë 15.02.2024 të Gjykatës së Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë. Kjo Sindikatë është njohur më pas nga MAS, e cila me shkresën nr. 2273/1 prot datë 14.05.2024 dhe shkresën nr.1653/1 prot datë 22.05.2024, i është drejtuar Agjencisë Kombëtare të Arsimit Parauniversitar, Drejtorive Rajonale të Arsimit Parauniversitar dhe Zyrave Vendore të Arsimit Parauniversitar, të cilat janë në varësi të MAS, duke u vendosur në dispozicion dokumentet themelues të SBASH, me qëllim informimin dhe njohjen nga institucionet e varësisë së sindikatës së re të krijuar më datë 15.02.2024.

Në prill 2024, pranë ZVA Tiranë janë depozituar 404 ankesa individuale të mësuesve të cilët nuk dëshironin të ishin më anëtarë të sindikatave që ishin anëtarësuar në fillim. Kjo kërkesë është

¹ Në vijim do t'i referohemi me Komisioneri.

² Në vijim do t'i referohemi me SBASH.

³ Në vijim do t'i referohemi me MAS.

⁴ Në vijim do t'i referohemi me ZVAP Tiranë.

shpërfillur plotësisht nga ZVA Tiranë dhe kundër vullnetit të mësuesve, anëtarë të SBASH punëdhënësi (ZVA Tiranë) ka prekur pagën dhe vazhdon të mbajë kuotizacionin sindikal në favor të sindikatave ekzistente duke i favorizuar haptazi ato edhe pse në kundërshtim me ligjin.

Në datë 26.04.2024, me kthimin e përgjigjes Nr.2616/1 prot, nga ZVA Tiranë, është komunikuar se nuk mund të kryhen veprime në emër dhe për llogari të mësuesve pa prokurë. Këto komunikime kanë qenë kërkesa individuale të mësuesve, të cilat për thjeshtësim njoftimi, janë dërguar në grup në një zarf (por jo në zarfa të veçuar për çdo deklaratë) dhe është vendosur në fletën e zarfit vetëm emri i njërit prej dërguesve (mësues) dhe adresa e sindikatës për lehtësi njoftimi. Sipas arsytimit të ZVA Tiranë, mësuesit duhet ti bëjnë prokurë vetes së tyre për të adresuar problematikat individuale. Nga ana tjetër, kjo shkresë i është drejtuar vetëm znj.L. , personalisht, dhe sipas këtij arsytimi, edhe pse është presidentja e sindikatës dhe mësuesit e kanë zgjedhur për ti përfaqësuar në problematikat e tyre, ZVA Tiranë dhe MAS, zgjedhin të mos respektojnë Kodin e Punës, sipas të cilit sindikata ka të drejtë dhe detyrë të përfaqësojë anëtarët e saj dhe krijojnë artifica (nuk janë zbatuar kurrë për sindikata të tjera) në mënyrë që të pengojnë palën ankuese në ushtrimin e detyrave dhe përfaqësimin e punëmarrësve përpara punëdhënësit.

Në mënyrë që të zgjidhet ky ngërç, pala ankuese i është drejtuar Inspektoratit Shtetëror të Punës dhe Shërbimeve Shoqërore (ISHPSHSH). Pranë ISHPSHSH kanë drejtuar disa problematika, ndër të cilat, kalimin e kuotizacioneve të anëtarësisë për llogari të SBASH sipas deklaratave individuale të çdo mësuesi. ISHPSHSH pasi shqyrtoi të gjithë dokumentacionin arriti në konkluzionin që : *“Nisur nga rasti në trajtim, dhe kundërshtimi që bën punëdhënësi, grupi i inspektimit, i la detyrë kësaj të fundit, që pas paraqitjes së Deklaratës Individuale me shkrim të çdo anëtari të sindikatës, në zbatim të nenit 117/2 të ligjit nr.7961 datë 12.07.1995 Kodi i Punës, të mbajë dhe të kalojë në llogarinë bankare të SBASH kuotizacionin sindikal.”* Më tej ISHPSHSH arsyeton se: *“Duke vlerësuar rolin e situatave në përfaqësimin dhe mbrojtjen e të drejtave dhe interesave ekonomike, profesionale dhe shoqërore të punëmarrësve, shprehin konsideratë dhe çmojnë bashkëpunimin, me qëllim dhënien e kontributit në përmbushjen dhe zbatimin e çdo të drejte dhe detyrimi ligjor.”*

Pasi ISHPSHSH ktheu përgjigjen e sipërcituar në lidhje me të drejtën për të marrë kuotizacionin sindikal sipas parashikimeve ligjore, në datë 07.10.2024 pala ankuese deklaroi se i është drejtuar sërish me shkresë ZVA Tiranë duke kërkuar shprehimisht kalimin e kuotizacionit sindikal në llogarinë bankare të SBASH për të gjithë anëtarët e deklaruar të SBASH dhe të vërtetuar nga noteri publik sipas parashikimeve të Kodit të Punës. ZVA Tiranë, në datë 18.11.2024, i ka drejtuar një kërkesë për interpretim MAS ku është referuar edhe konstatimi i bërë nga ISHPSHSH. Më datë 10.12.2024 MAS në kthimin e përgjigjes ka komunikuar se: *“Sindikata e Bashkuar e Arsimit Shqiptar nuk është palë nënshkruese e kontratës kolektive në punë me Ministrinë e Arsimit dhe Sportit dhe në këto kushte përcaktimet në pikën 7, të nenit 181 të Kodit të Punës nuk mund të zbatohen për këtë sindikatë”* dhe nuk shprehet aspak për kërkesën e paraqitur.

Kjo përgjigje është dukshëm diskriminuese dhe nuk ka asnjë bazë ligjore. Respektimi i dispozitës (neni 181 i Kodit të Punës dhe jo vetëm) nuk varet nga nënshkrimi ose jo i kontratës kolektive të punës. Kjo dispozitë duhet lexuar dhe interpretuar në harmoni të plotë me dispozitat e tjera. Liritë sindikate janë të drejta absolute që Kodi i Punës i garanton në mënyrë të shprehur dhe të barabartë çdo sindikate të krijuar sipas legjislacionit shqiptar. Këto interpretime e vendosin SBASH në kushte kur kjo sindikatë nuk mund të ushtrojë më funksionet e saj.

ZVA Tiranë dhe MAS kanë përdorur dy standarde, duke favorizuar haptazi disa sindikata dhe duke bllokuar punën për SBASH. Ndodhemi përpara faktit ku ZVA Tiranë dhe MAS e njeh anëtarësinë për sindikata të krijuar në vitet 90 (si SPASH dhe FSASH) me lista të thjeshta anëtarësie ose deklarata të thjeshta (jo të noterizuara) dhe nuk pranon të njohë anëtarësinë për sindikata të krijuara rishtazi, siç është SBASH, pasi pretendon se deklaratat personale të SBASH të dorëzuara të noterizuara pranë ZVA Tiranë nuk janë të mjaftueshme, sepse nuk shoqërohen me prokurë të posaçme nga secili anëtar i cili lejon kryetaren e sindikatës ti përfaqësojë ata. (shkresa nr.788/5 datë 16.12.2024) SBASH ka ndjekur identik të njëjtën praktikë që sindikatat e tjera kanë ndjekur, praktikë e cila është konsoliduar tashmë nga MAS dhe ZVA në çdo rreth. Me këto artifica vetë institucioni e bën të pamundur funksionimin e organizatës duke pas sjellë kështu favorizimin vetëm të sindikatave ekzistente.

ZVA Tiranë në shkelje të hapur të nenit 11, 117/2, 176, 181 të Kodit të Punës dhe ligjit nr.10221/04.02.2010 “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, të ndryshuar ka trajtuar në mënyrë të diferencuar SBASH në raport me sindikatat e tjera, duke e diskriminuar drejtpërdrejtë atë. Në kthimin e përgjigjes nr.7887/5 prot, datë 16.12.2024, shprehet se, kryetari i sindikatës ka nevojë për prokurë të posaçme nga secili anëtar për të përdorur deklaratat individuale të tyre nëpërmjet të cilave kanë shprehur vullnetin për t’u bërë anëtarë sindikate. Kjo përgjigje është absurde dhe nuk ka asnjë referencë ligjore.

Në nenin 176 të Kodit të Punës parashikohet shprehimisht se organizatat sindikale janë bashkime vullnetare, qëllimi i të cilave është përfaqësimi dhe mbrojtja e të drejtave dhe interesave ekonomikë, profesionale dhe shoqërorë të anëtarëve të tyre. Sindikata themelohet për të përfaqësuar punëmarrësin. Punëdhënësi me këtë interpretim, ka dalë përtej ligjit duke favorizuar pozitat e sindikatave të tjera. Në të njëjtën shkresë, ZVA Tiranë sërish e trajton SBASH në mënyrë të pabarabartë me sindikatat e tjera, pasi shprehet se mësuesit duhet të njoftojnë me shkrim sindikatën përfaqësuese dhe punëdhënësin. Edhe pse një ndalesë e tillë, bie ndesh haptazi me Kodin e Punës dhe praktikën e konsoliduar të institucionit publik (pasi kërkesa të kësaj natyre nuk janë bërë dhe nuk po bëhen me asnjë sindikatë ekzistuese). Në nenin 117/2 të Kodit të Punës, parashikohet shprehimisht se : *Punëdhënësi vetëm me autorizimin me shkrim nga punëmarrësi mund të zbresë nga paga kuotizacionet sindikale. Ky autorizim mund të shfuqizohet në çdo kohë.* Anëtarësimi dhe ç’anëtarësimi nga organizata sindikale është vullnetar dhe legjislatori nuk shpreh asnjë ndalesë në lidhje me ç’anëtarësimin nga to. Punëdhënësi i referohet një dispozite të parashikuar në kontratën

kolektive, por nëse i referohemi nenit 11 të Kodit të Punës evidentojmë që kjo dispozitë është absolutisht e pavlefshme.

Sindikata jonë e ka informuar vazhdimisht ZVA Tiranë që ky njoftim është realizuar sipas kërkesave të ligjit. Për më tepër, edhe pse nuk e kemi detyrim ligjor, punëdhënësit i janë vendosur në dispozicion edhe komunikimet midis anëtarëve dhe sindikatave, të cilët kanë dërguar deklaratat e tyre të tërheqjeve nga anëtarësia në këto sindikata, por sërish edhe kjo nuk është marrë në konsideratë nga punëdhënësi. Nëse sindikatat i marrin njoftimet nga ana e anëtarëve të tyre të cilët nuk duan të jenë anëtarë të këtyre sindikatave, rrjedhimisht nuk duan t'ju preket as paga, por nuk dëshirojnë t'ia transmetojnë punëdhënësit këtë fakt, a do i mbajë punëdhënësi këta anëtarë të lidhur me zor pranë këtyre sindikatave.

Kjo praktikë e ZVA Tiranë është haptazi abuzive dhe në shkelje të parimeve dhe ligjeve kombëtare, por edhe konventave ndërkombëtare të ratifikuara dhe po i kushton kosto të mëdha financiare SBASH. Për sa i përket qëndrimit të mëparshëm të ZVA Tiranë, vëmë re se organi publik ka përdorur fuqinë e tij diskrecionare për të trajtuar subjektet në mënyrë të ndryshme, për arsye thelbësore.

Shkeljet e ZVA Tiranë në raport me mbajtjen e paligjshme të kuotizacionit sindikal janë konstatuar dy herë nga ISHPSSH, i cili në shkresën e dytë nr. 5740/1 prot datë 20.12.2024 shprehet se: *“Në vijim edhe të kthim përgjigjes sonë, datë 23.7.2024 nr.3339/4 prot , ku ju kemi bërë me dije qëndrimin tonë, se punëdhënësi është i detyruar të zbatojë dispozitën ligjore të përcaktuar në pikën 2 të nenit 117 të ligjit 7961/1995. Nëse punëmarrësi shfuqizon autorizimin me shkrim për të mos vijuar pagesën e kuotizacionit, punëdhënësi nuk duhet të vijojë të ndalë nga paga kuotizacionet për ata punëmarrës. Pas deklaratave me shkrim të punëmarrësve nuk duhet të mbahet kuotizacioni për sindikatat nga të cilat nëpërmjet deklaratave individuale punëmarrësit janë tërhequr...”*

E drejta për t'u anëtarësuar në sindikatë është e drejtë kushtetuese. Në nenin 50 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë parashikohet se të punësuarit kanë të drejtën të bashkohen lirisht në organizatat sindikale për mbrojtjen e interesave të tyre në punë.

Përfundimisht, pala ankuese kërkon nga Komisioneri konstatimin e diskriminimit dhe të rekomandohet MAS dhe ZVAP Tiranë lidhur me pretendimet e paraqitura nga SBASH.

II. Ndjekja e procedurës për shqyrtimin e ankesës nga Komisioneri.

Ligji nr.10 221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, i ndryshuar (LMD), garanton mbrojtje nga diskriminimi bazuar në një listë të hapur shkaqesh, ndërsa garanton në mënyrë të shprehur mbrojtje nga diskriminimi për shkak të përkatësisë në një grup të veçantë. Në nenin 1 të LMD parashikohet se: *“Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen*

ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër.”

Në nenin 3/1, të LMD parashikohet se: *“Diskriminim” është çdo dallim, përjashtim, kufizim apo preferencë, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji, që ka si qëllim apo pasoje pengesën apo bërjen të pamundur të ushtrimit në të njëjtën mënyrë me të tjerët, të të drejtave e lirive themelore të njohura me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, me aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, si dhe me ligjet në fuqi”,* ndërsa në nenin 12, *“Ndalimi i diskriminimit”*, pika 1, gema “ç”, të po këtij ligji, parashikohet: *“Ndalohet diskriminimi i personit në lidhje me të drejtën e tij për punësim. Diskriminimi përfshin çdo dallim, kufizim ose përjashtim që bazohet në shkaqet e përmendura në nenin 1 të këtij ligji dhe që, ndër të tjera, ka lidhje me: ..... ç) anëtarësinë në sindikata dhe mundësinë për të përfutur nga lehtësitë që siguron kjo anëtarësi.”* Duke përdorur termin *“ndër të tjera”*, situatat e listuara nga neni 12, pika 1, janë orientuese dhe mbrojtja nga diskriminimi në fushën e punësimit, sipas LMD ofrohet në të gjitha aspektet që kanë të bëjnë me të drejtën për punësim dhe profesion dhe jo vetëm për përcaktimet e bëra nga neni 12.

Bazuar në nenin 7, pika 1, të LMD, mbrojtja nga diskriminimi garantohet ndaj çdo veprimi ose mosveprimi të autoriteteve publike ose personave fizikë a juridikë, që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë ose privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta ose të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë ose grupe të tjera personash.

Sipas nenit 5, pika 1, të LMD, ndalohet diskriminimi për shkaqet e përmendura në nenin 1 të këtij ligji dhe mosmarrja në shqyrtim, sipas rasteve të përmendura në nenin 3 të këtij ligji, e një ankimi ose procedure, si dhe çdo forme tjetër sjelljeje që pengon zbatimin e parimit të trajtimit të barabartë.

Bazuar në nenin 32, pika 1, germa “a”, të ligjit nr.10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar, parashikohet : *“1. Komisioneri ka kompetencë: a) të shqyrtojë ankesat nga personat ose grupet e personave që pretendojnë se janë diskriminuar, siç parashikohet në këtë ligj dhe në ligjin “Për barazinë gjinore në shoqëri” ..... ”*

Bazuar në nenin 4, të ligjit nr.10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar, ku përcaktohen subjektet e ligjit, parashikohet : *“1. Ky ligj zbatohet për të gjithë personat, që jetojnë dhe qëndrojnë në territorin e Republikës së Shqipërisë. 2. Shtetasit shqiptarë, me banim të përkohshëm ose të përhershëm jashtë kufijve të Republikës së Shqipërisë, gëzojnë mbrojtjen, që ofron ky ligj, në marrëdhëniet me organet shtetërore shqiptare. 3. Personat fizikë e juridikë të huaj, me banim, vendqëndrim apo seli jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, gëzojnë mbrojtjen, që ofron ky ligj, në marrëdhëniet me organet shtetërore shqiptare.”*

Bazuar në nenin 32, pika 3, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, përcaktohet se: “3. Për shqyrtimin e ankesave që i drejtohen, komisioneri zbaton normat e parashikuara në Kodin e Procedurave Administrative, me përjashtim të procedurave që parashikohen nga ky ligj”.

Bazuar në nenin 3, pika 7 dhe 8, të Kodit të Procedurave Administrative, përcaktohet se: “7. “Palë” është: a) çdo person fizik ose juridik, i cili ka të drejtë ose interes legjitim të drejtpërdrejtë në një procedurë administrative, siç përcaktohet në nenin 33, pika 1, të këtij Kodi; ose b) një palë që nuk ka një të drejtë ose interes legjitim të drejtpërdrejtë në një procedurë administrative, siç përcaktohet në nenin 33, pikat 2 dhe 3, të këtij Kodi, por që të drejtat ose interesat e saj ligjshëm mund të cenohen nga rezultati i procedurës. .... 8. Person është çdo person fizik, juridik, si dhe çdo subjekt i së drejtës, sipas legjislacionit në fuqi.”

Referuar nenit 33, pika 1, të Kodit të Procedurave Administrative, përcaktohet se: “1. Palë në procedurën administrative, përveç sa parashikohet në nenin 3, të këtij Kodi, është çdo person: a) me kërkesë të të cilit ka filluar procedura administrative; b) ndaj të cilit ka filluar procedura administrative, ose të cilit i drejtohet apo synohet t’i drejtohet vendimi i procedurës administrative; ose .....”

Plotësimi i kriterëve formale të një ankese, për të vijuar me shqyrtimin administrativ të saj, është hapi i parë, që ndiqet nga Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, në bazë parashikimeve përkatëse ligjore. Ky detyrim i Komisionerit parashikohet shprehimisht në ligjin nr. 10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, si dhe në ligjin nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë.

Mbështetur në parashikimin e nenit 44, pika 2, të ligjit nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë”, organi publik shqyrton paraprakisht kërkesën e depozituar nga pala, lidhur me përmbushjen e kriterëve formale ligjore, si kompetenca e organit publik, legjitimitimi, afati, forma dhe çdo kriter tjetër të parashikuar nga ligji.

Sindikata e Bashkuar e Arsimit Shqiptar (SBASH), ka fituar personalitet juridik me vendimin nr.3, datë 15.02.2024, të Gjykatës së Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë dhe qëllimi i përcaktuar në aktet e saj të themelimit është, të përfaqësojë të gjithë punëmarrësit në arsimin parashkollor, arsimin parauniversitar, arsimin e lartë, arsimin profesional dhe punonjësit e tjerë në këto sektorë, të punësuar në Republikën e Shqipërisë, për mbrojtjen e interesave sociale dhe ekonomike të tyre në funksion të rritjes së cilësisë në arsim.

Bazuar në ankesën e paraqitur, pala ankuese pretendon se, është cenuar në interesin e saj të ligjshëm dhe të drejtpërdrejtë, si person juridik, pasi ZVAP Tiranë dhe MAS e kanë diskriminuar duke e trajtuar në mënyrë të padrejtë dhe të disfavorshme në gëzimin dhe ushtrimin e të drejtave sindikale, krahasimisht me sindikatat e tjera të cilat janë nënshkruese të Kontratës Kolektive me MAS.

Bazuar në sa më sipër, pala ankuese, SBASH, në cilësinë e personit juridik, është subjekt i ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar dhe legjitimohet për të paraqitur pranë Komisionerit ankesën objekt shqyrtimi kundër subjekteve MAS dhe ZVAP Tiranë.

Ankesa është paraqitur brenda afateve kohore të parashikuara nga neni 33, pika 4, germa “dh”, të LMD-së, pasi diskriminimi i pretenduar ka filluar në muajin prill 2024, moment kur kuotizacionet e anëtarëve të SBASH të larguar nga sindikatat e tjera nuk janë kaluar për llogari të palës ankuese, ndërsa ankesa pranë Komisionerit është regjistruar në datën 30.12.2024.

Ankesa përmban elementët e kërkuar nga LMD për pranimin e saj dhe shqyrtimin në themel të pretendimeve të parashtruara nga pala ankuese.

Në zbatim të parashikimeve ligjore, të përcaktuara në nenet 32 dhe 33, të LMD-së, Komisioneri ka shqyrtuar çështjen duke ndërmarrë hapat si më poshtë:

1. Me shkresën me nr. 116 prot., datë 14.1.2025, Komisioneri ka njoftuar dhe kërkuar informacion nga MAS dhe ZVAP Tiranë, në cilësinë e subjekteve kundër të cilëve është paraqitur ankesa.
2. Me shkresën nr.271/1 prot., datë 21.1.2025, MAS ka kthyer përgjigje në lidhje me ankesën, duke parashtruar:

Sindikatat të cilat veprojnë në fushën e arsimit parauniversitar janë: Federata e Sindikatave të Arsimit dhe Shkencës (FSASH); Sindikata e Pavarur e Arsimit të Shqipërisë (SPASH); Federata e Sindikatave të Punonjësve të Arsimit, Edukimit dhe Shkencës së Shqipërisë dhe Sindikata e Bashkuar e Arsimit Shqiptar (SBASH)

MAS në datën 9.6.2023 ka nënshkruar Kontratën Kolektive të Punës me Federatën e Sindikatave të Arsimit dhe Shkencës (FSASH) dhe Sindikatën e Pavarur e Arsimit të Shqipërisë (SPASH), e cila është e zbatueshme deri në datën 31.12.2027.

3. Me shkresën nr.189/1 prot., datë 27.1.2025, ZVAP Tiranë ka kthyer përgjigje në lidhje me ankesën, duke parashtruar ndër të tjera:

Në rastet kur nga ana e mësuesve është shfuqizuar deklarata e anëtarësisë, kërkesa për të shfuqizuar deklaratën e tyre është paraqitur pranë sindikatave përkatëse dhe ka qenë sindikata përkatëse që ka paraqitur pranë ZVAP Tiranë kërkesën për heqjen nga lista e anëtarësisë të këtyre mësuesve.

SPASH dhe FSASH janë nënshkruese të kontratës kolektive të datës 9.6.2023. SBASH përcjellë për njohje në ZVA Tiranë nga MAS me shkresën nr.2273/1 datë 14.5.2024 dhe nga AKAP me shkresën nr.159/1 prot datë 22.5.2024.

Në Kreun XV dhe XVI të Kodit të Punës janë të sanksionuara të drejtat, detyrimet dhe kufizimet mbi organizatat sindikale dhe kontratat kolektive të punës. Gjithashtu edhe në kontratën kolektive të punës nga MAS me dy sindikatat përkatëse SPASH dhe FSASH, janë të pasqyruara të drejtat dhe

detyrimet si dhe kufizimet e sindikatave nënshkruese si dhe të sindikatave të tjera që operojnë në fushën e arsimit publik parauniversitar.

Në lidhje me pretendimet e palës ankuese, ZVAP Tiranë, sqaron se, pranë ZVA Tiranë janë paraqitur vërtetime “Njësime me origjinalin” të deklaratave personale të disa mësuesve, mbi anëtarësimin e tyre në SBASH, si dhe deklarata personale për tërheqje nga anëtarësia nga sindikata të tjera, por në asnjë rast nuk është autorizuar me prokurë të posaçme znj.A.L për përdorimin e këtyre autorizimeve pranë autoriteteve të përcaktuara nga ligji. Pra, znj.A.L duhet të jetë e pajisur me prokurë të posaçme nga këta mësues ku të shprehin vullnetin e tyre para noterit për të kërkuar kryerjen e veprimeve në emër dhe për llogari të tyre pranë institucioneve.

Në pikën 13.15 të Kontratës Kolektive është e përcaktuar tekstualisht: *“Autorizimi/Deklarata personale e anëtarësisë, për zbritjen e kuotizacionit sindikal mund të shfuqizohet në çdo kohë nga punëmarrësi me njoftim me shkrim në sindikatën përkatëse dhe tek punëdhënësi”*

Për gjithë sa më sipër, kushdo prej mësuesve që është anëtarësuar në sindikatat nënshkruese të Kontratës Kolektive, duhet të bëjë shfuqizimin e deklaratës noteriale në mënyrën dhe në formën e përcaktuar në dispozitat e Kontratës Kolektive në fuqi.

Në lidhje me mbajtjen e kuotizacionit dhe xhirimin e tyre në llogari të SBASH, ZVAP Tiranë sqaron se, në kontratën kolektive, nenin 13, pika 13.15, paragrafi i fundit, është e cituar tekstualisht: *“Zbritja nga kuotizacioni sindikal sipas nenit 117 pika 2 e Kodit të Punës mund të bëhet dhe për sindikata të tjera në arsimin publik parauniversitar, të cilat plotësojnë kërkesat e nenit 163 pika 3 të Kodit të Punës si dhe kërkesat e neneve 13.15 dhe 14.4 të kësaj kontrate.”*

Në nenin 163, pika 3, të Kodit të Punës është e përcaktuar tekstualisht: *“Kërkesa për fillimin e bisedimeve për lidhjen e kontratës kolektive të punës bëhet me shkrim. Ajo shoqërohet me kopjen e statutit të organizatës ose organizatave kërkuese sindikale, si dhe me treguesit e nevojshëm mbi përfaqësueshmërinë e këtyre të fundit në ndërmarrje, ndërmarrjet ose degën e caktuar”*

Pra, zbritje të kuotizacionit mund të bëhet vetëm për ato sindikata të tjera në sektorin e arsimit publik të cilat plotësojnë kushtet dhe kriteret e përcaktuara në pikën 3, të nenit 163 të Kodit të Punës.

4. Me shkresën nr.161/1 prot datë 14.1.2025, Komisioneri iu drejtua me kërkesë për informacion ISHPSHSH. Me shkresën nr. 112/1 prot datë 21.1.2025, ISHPSHSH, ktheu përgjigje duke informuar si vijon:

Nisur nga ankesat e ardhura nga Sindikata e Bashkuar e Arsimit Shqiptar kundrejt ZVA Tiranë, janë iniciuar dy procese inspektimi. Në përfundim të trajtimit të ankesës inspektorët që kanë trajtuar rastin i kanë konstatuar shkelje subjektit, konkretisht nenin 117, pika 2, të Kodit të Punës.

Nëse punëmarrësi shfuqizon autorizimin me shkrim për të mos vijuar pagesën e kuotizacionit, punëdhënësi nuk duhet të vijoje të ndal nga paga kuotizacionet për atë punëmarrës. Pas deklaratave

me shkrim të punëmarrësve nuk duhet të mbahet më kuotizacioni për sindikatat nga të cilat nëpërmjet deklaratave individuale punëmarrësit janë tërhequr.

5. Bazuar në nenin 33/8, të LMD, ku parashikohet: *“Kur e sheh të përshtatshme, komisioneri zhvillon një seancë dëgjimore publike dhe fton palët dhe çdo person tjetër të interesuar.”* si dhe për të sqaruar të gjitha faktet dhe rrethanat e çështjes, Komisioneri zhvilloi një seancë dëgjimore në datën 26.03.2025.

Seanca dëgjimore u zhvillua me pjesëmarrjen e palës ankuese SBASH, përfaqësuar nga Presidentja, znj. A.L dhe Av. M.K, sipas deklaramentit të bërë në seancë dëgjimore dhe Ministrisë së Arsimit dhe Sportit, përfaqësuar nga znj. I.L, sipas autorizimit nr. 1863/1 prot., datë 20.03.2025. Nuk u paraqit në seancë Zyra Vendore e Arsimit Parauniversitar Tiranë.

III. Vlerësimi i fakteve dhe provave të grumbulluara nga Komisioneri gjatë procesit të shqyrtimit të çështjes.

A. Lidhur me trajtimin e padrejtë, të pabarabartë dhe të pafavorshëm.

Bazuar në provat e administruara gjatë shqyrtimit të ankesës rezultoi e provuar se, pala ankuese, SBASH, është regjistruar si person juridik duke fituar në këtë mënyrë personalitet juridik, me vendimin nr.3, datë 15.02.2024, të Gjykatës së Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë.

Menjëherë pas fillimit të veprimtarisë së saj, pala ankuese ka paraqitur më datë 2.4.2024 një kërkesë ankimore pranë MAS, nëpërmjet të cilës kërkon marrjen e masave për ndalimin e veprimeve të ndërhyrjes së drejtorëve ZVA/Shkolla në veprimtarinë sindikale të SBASH. Pala ankuese pretendon se drejtorë të veçuar në ZVAP dhe shkolla (duke filluar me ZVAP Tiranë dhe ZVAP Kukës), nuk e njohin krijimin e sindikatës, e etiketojnë si të paligjshme në takime me drejtorë dhe realizojnë takime me mësues dhe duke urdhëruar mësuesit anëtarë të SBASH të tërhiqen nga kjo sindikatë.

Me datë 18.4.2024, mësuesit anëtarë të SBASH, të organizuar sipas shkollave⁵ ku janë të punësuar, kanë përcjellë pranë ZVAP Tiranë deklaratat individuale origjinale të tërheqjes nga sindikatat ku kanë qenë të anëtarësuar (SPASH dhe FSASH) dhe kanë kërkuar shfuqizimin e autorizimeve për të zbritur nga paga kuotizacionet sindikale për llogari të këtyre sindikatave. Mësuesit kanë informuar ZVAP Tiranë se ata nuk janë më anëtarë të këtyre sindikatave, pasi janë anëtarësuar në SBASH dhe nuk duan që sindikatat SPASH dhe FSASH të prekin pagën e tyre dhe të mbajnë kuotat sindikale. Deklaratat individuale të mësuesve, janë dërguar në ZVAP Tiranë të grupuara sipas shkollave, të

---

⁵ Shkolla 9 vjecare Asim Vokshi, 47 mësues; Shkolla 9 vjecare “Lasgush Poradeci”, 8 mësues; Shkolla 9 vjecare “Vasil Shanto”, 5 mësues; Shkolla 9 vjecare “Ramazan Jarani”, 13 mësues; Shkolla 9 vjecare “Androkli Kristollari”, 13 mësues; Shkolla 9 vjecare “At Zef Pllumbi”, 31 mësues; Shkolla 9 vjecare “Klodian Tanushi”, 18 mësues; Shkolla 9 vjecare “Fan S.Noli”, 16 mësues; Shkolla 9 vjecare “Sabaudin Gabrani”, 32 mësues; Shkolla 9 vjecare “Kushtrimi i Lirisë”, 25 mësues; Shkolla 9 vjecare “Sevasti Qiriazhi”; Shkolla 9 vjecare “Osman Myderizi”, 35 mësues; Shkolla 9 vjecare “Isa Boletini”, 27 mësues; Shkolla 9 vjecare “Marie Logoreci”, 24 mësues; Shkolla 9 vjecare “Bashkim Fino”, 9 mësues.

vendosura në grup në një zarf dhe jo në zarfa të veçuar për çdo deklaratë dhe është vendosur në fletën e zarfit vetëm emri i njërit prej mësuesve dërgues, ndërsa si adresë njoftimi është vendosur e njëjta adresë, që sipas palës ankuese ka qenë adresa e SBASH.

Më datë 26.4.2024, ZVAP Tiranë ka kthyer përgjigje secilit prej mësuesve, emri i të cilëve ishte shënuar në zarfat ku kanë qenë të futur deklaratat individuale të mësuesve, të grupuara sipas shkollave respektive. Në përgjigjet e ZVAP Tiranë⁶, kjo e fundit thekson se kërkesa e përcjellë në emrin e tyre (referuar të dhënave të shënuara në zarfin e shërbimit postar) nuk ka prokurë ku mësuesit të autorizojnë kryerjen e veprimeve për llogari të tyre dhe se, bazuar në nenin 13.15, të Kontratës Kolektive të Punës të datës 9.6.2023 të lidhur midis MAS dhe FSASH dhe SPASH, kushdo prej mësuesve që është anëtarësuar në sindikatat nënshkruese të kontratës kolektive duhet të bëjë shfuqizimin e deklaratës personale në sindikatën përkatëse ku kanë depozituar më parë deklaratën personale të anëtarësisë dhe të zbritjes së kuotizacionit sindikal. Për shkollën 9 vjeçare “Marie Logoreci”, dërgimi i deklaratave individuale të kësaj shkolle është bërë nga znj. L. , e cila është njëkohësisht përfaqësuese e SBASH dhe e njëjta përgjigje është dërguar edhe në emër të saj.

Në vijim të ankesës së paraqitur nga pala ankuese më datë 2.4.2024, me shkresën nr. 2273/1 prot., datë 14.5.2024, të Sekretarit të Përgjithshëm z. E.T , MAS ka përcjellë pranë Agjencisë Kombëtare të Arsimit Parauniversitar (AKAP) për njohje dhe informim në vijim të institucioneve të varësisë, për krijimin e SBASH. Në vijim, me shkresën nr.1659/1 prot, datë 22.5.2024, AKAP, ka përcjellë për njohje dhe informon tek institucionet e varësisë, Drejtoritë Rajonale të Arsimit Parauniversitar dhe Zyrrat Vendore të Arsimit Parauniversitar, krijimin e SBASH.

Paravësisht paraqitjes në muajin prill 2024, të deklaratave individuale të mësuesve për tërheqje nga SPASH dhe FSASH dhe shfuqizimit të autorizimit për mbajtjen e kuotizacionit sindikal nga paga për llogari të këtyre sindikatave ku kanë qenë të anëtarësuar, punëdhënësi/ZVAP Tiranë ka vijuar mbajtjen e kuotizacioneve sindikale nga paga dhe derdhjen për llogari të këtyre sindikatave.

Më datë 27.6.2024 (nr.4099 prot), në MAS është regjistruar ankesa e palës ankuese për mbajtjen e paligjshme të kuotave të anëtarësisë sindikale të 404 mësuesve tashmë anëtarë të SBASH, që kanë depozituar terheqjet e firmosura individualisht, për llogari të sindikatave të cilat janë nënshkruese të Kontratës Kolektive të Punës (SPASH dhe FSASH), në të cilat kanë qenë të anëtarësuar më parë. Pala ankuese ka kërkuar miratimin e kërkesave të paraqitura nga këta mësues për shfuqizimin e menjëhershëm të autorizimeve për të zbritur nga paga, kuotizacionet sindikale për llogari të SPASH dhe FSASH dhe mosprekjen e pagës për mbajtjen e kuotave sindikale për llogari të këtyre sindikatave.

Rezulton se ankesën për mbajtjen e paligjshme të kuotave të anëtarësisë sindikale ndaj ZVAP Tiranë, pala ankuese e ka paraqitur edhe pranë ISHPSHSH. Në përfundim të inspektimit, me Vendimin Përfundimtar të Inspektimit Nr. ISHPSHSH-TR-2024-003426-5, datë 26.7.2024, ISHPSHSH ka

---

⁶ Shkresat nr. 2622/1, nr.2623/1, nr. 2624/1, nr.2621/1, nr.2626/1, nr.2617/1, nr. 2618/1, nr.2618/1, nr.2619/1, nr.2627/1, nr.2620/1, nr.2622/1, nr.2625/1, nr. 2616/1, nr.2615/1, të cilat mbajnë të njëjtën datë 26.4.2024.

konstatuar shkelje 117, pika 2 të Kodit të Punës, në lidhje me mbajtjen e kuotizacioneve duke i lënë detyrë punëdhënësit/ZVAP Tiranë se, vetëm me autorizimin me shkrim nga punëmarrësi mund të zbresë nga paga kuotizacionet sindikale dhe se ky autorizim mund të shfuqizohet në çdo kohë.

Me shkresën nr.6 prot., datë 7.10.2024, pala ankuese i është drejtuar sërish ZVAP Tiranë duke kërkuar kalimin e kuotizacionit sindikal në llogarinë bankare të SBASH për 695 anëtarët e anëtarësuar në SBASH të vërtetuar nga noteri, sipas parashikimeve të Kodit të Punës dhe detyrave të lëna nga ISHPSHSH.

Me shkresën nr.7887/2 prot, datë 18.11.2024, ZVAP Tiranë i është drejtuar MAS me një kërkesë për ta orientuar se si duhet të veprojë ZVAP Tiranë, në kushtet kur SBASH kërkon mbajtjen e kuotizacionit dhe xhirimin në llogari të saj të këtyre kuotizacioneve, nga ana e ISSHPSHSH është lënë detyrë mbajtja e kuotizacioneve sipas kërkesës së mësuesve, ndërsa nga ana e dy sindikatave nënshkruese të Kontratës Kolektive të Punës pretendohet se veprime të tilla nuk janë në përputhje me përcaktimet e Kontratës Kolektive, me arsyetimin se kërkesa për dorëheqje e anëtarëve të tyre, duhet të paraqitet si tek sindikata ku kanë qenë të anëtarësuarashtu edhe tek punëdhënësi.

Me *emailin* e datës 24.10.2024, Presidentja e SBASH, znj.L. , i ka njoftuar dy sindikatave, SPASH dhe FSASH, duke vendosur për dijeni edhe punëdhënësin/ZVAP Tiranë, “Deklaratat Personale të Anëtarësimit në SBASH” dhe “Deklaratat Personale për Tërheqjen nga Anëtarësia në Sindikatë”, të vërtetuara nga Noteri, të gjithsej 695 mësuesve, anëtarë të SBASH, të cilët deklarojnë individualisht vullnetin për të mos qenë më anëtarë të sindikatave ku kanë qenë të anëtarësuar dhe shfuqizimin e të gjitha deklaratave të mëparshme të lëshuara për llogari të tyre. Njëkohësisht, në bazë të nenit 117/2, të Kodit të Punës, nëpërmjet Deklaratës Personale të Anëtarësisë, mësuesit anëtarë të SBASH autorizojnë punëdhënësin/ZVAP Tiranë që të zbresë nga paga e tyre kuotizacionin mujor sindikal për llogari të SBASH.

Më datë 20.11.2024, pala ankuese ka depozituar një kërkesë (nr. 7268 prot) pranë MAS, nëpërmjet të cilës parashtron çështjen e mbajtjes së kuotizacioneve dhe problematikën nga ana e disa ZVAP dhe drejtorëve të shkollave për mosnjohjen e SBASH.

Me shkresën nr. 7268/1 prot ,datë 10.12.2024, të Sekretarit të Përgjithshëm z. E.T , MAS i ka kthyer përgjigje palës ankuese në lidhje me ankesat e saj të datës 27.06.2024 dhe 20.11.2024, duke bërë me dije se, SBASH nuk është palë nënshkruese e Kontratës Kolektive të Punës me MAS dhe në këto kushte përcaktimet e pikës 7, të nenit 181, të Kodit të Punës nuk mund të zbatohen për këtë sindikatë.

Me shkresën nr.7887/5 prot., datë 16.12.2024, ZVAP Tiranë, i kthen përgjigje palës ankuese lidhur me kërkesën e kësaj të fundit të datës 07.10.2024, për kalimin e kuotizacioneve sindikale për llogari të saj. Ndër të tjera në këtë shkresë, ZVAP Tiranë parashtron se: *“...1. Pranë ZVAT janë paraqitur vërtetime “Njësim me origjinalin” të deklaratave personale të disa mësuesve, mbi anëtarësimin e tyre në SBASH si dhe deklarata personale për tërheqje nga anëtarësia nga sindikata të tjera, por në asnjë rast nuk është autorizuar me prokurë të posaçme Znj.A.L për përdorimin e këtyre autorizimeve pranë autoriteteve të përcaktuara në ligj. Pra Znj.A.L duhet të jetë e pajisur me prokurë të posaçme*

nga këta mësues ku shprehin vullnetin e tyre pranë noterit për të kërkuar kryerjen e veprimeve në emër dhe për llogari të tyre pranë institucioneve.” Në lidhje me mbajtjen e kuotizacionit dhe xhirimin e tyre në llogarinë e SBASH, ZVAP Tiranë sqaron se, në bazë të nenit 13, pika 13.15 të Kontratës Kolektive të Punës dhe përcaktimeve të nenit 163, pika 3, të Kodit të Punës, zbritja e kuotizacionit mund të bëhet vetëm për ato sindikata të tjera në sektorin publik, të cilat plotësojnë kushtet dhe kriteret e përcaktuara në pikën 3, të nenit 163 të Kodit të Punës. Në bazë të pikës 13.15 të Kontratës Kolektive të Punës, kushdo prej mësuesve që është anëtarësuar në sindikatat nënshkruese të Kontratës Kolektive, duhet të bëjë shfuqizimin e deklaratës personale në mënyrën dhe formën e përcaktuar në dispozitat e Kontratës Kolektive të Punës, që është në fuqi.

Pala ankuese i është drejtuar me një tjetër ankesë ISHPSSH. Në përfundim të inspektimit, me Vendimin Përfundimtar të Inspektimit Nr.ISHPSSH – TR- 2024-005663 – 5, datë 27.12.2024, ISHPSSH, ka konstatuar shkelje të nenit 117, pika 2, të Kodit të Punës, në lidhje me pagesën e kuotizacioneve, nga ana e punëdhënësit ZVAP Tiranë duke i lënë kohë këtij të fundit që të korrigjojë shkeljet e konstatuara dhe të eliminojë pasojat brenda datës 22.01.2025.

Pala ankuese ka paraqitur pranë Komisionerit ankesën objekt shqyrtimi nr.264 prot datë 30.12.2024, kundër MAS dhe ZVAP Tiranë, me pretendimin se është diskriminuar për shkak të “përkatësisë në një grup të veçantë” dhe “çdo shkak tjetër”, duke u trajtuar në mënyrë të padrejtë dhe të disfavorshme në gëzimin dhe ushtrimin e të drejtave sindikale, krahasimisht me sindikatat e të cilat janë nënshkruese të Kontratës Kolektive me MAS. Pala ankuese pretendon para Komisionerit se është diskriminuar, *së pari*, në lidhje me moskalimin e kuotizacionit sindikal për llogari të saj dhe mbajtjen në mënyrë të paligjshme të kuotizacionit sindikal nga paga e anëtarëve të SBASH për llogari të sindikatave të tjera, nënshkruese të Kontratës Kolektive të Punës me MAS; dhe *së dyti*, për shkak se pengohet për të ushtruar veprimtarinë sindikale në mjediset e punës (në ambientet e shkollave) me anëtarët e saj, duke mos iu krijuar kushtet dhe duke iu mohuar lehtësitë e parashikuara për përfaqëuesit e zgjedhur të organizatave sindikale, të parashikuara sipas Kodit të Punës.

- *Kuadri ligjor dhe standardet e zbatueshme.*

Liria e organizimit, njihet nga e drejta ndërkombëtare e të drejtave të njeriut, si një të drejtë themelore të njeriut. E drejta për t’u organizuar në sindikatë sanksionohet nga Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë si një nga të drejtat themelore të njeriut. Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, në nenin 50 të saj, sanksionon se: “*Të punësuarit kanë të drejtë të bashkohen lirisht në organizata sindikale për mbrojtjen e interesave të tyre të punës.*”, duke njohur të drejtën që kushdo, çdo punëmarrës, ka të drejtë të marrë pjesë lirisht apo të jetë anëtar i një apo disa organizatave sindikale në mënyrë që të garantojë mbrojtjen e interesave të lidhura me punën, ndërmjet të cilave edhe fitimin e mjeteve të jetesës me një punë të denjë dhe të ligjshme. Megjithatë sanksionimi i kësaj dispozite nuk do të thotë se punëmarrësi është i detyruar të jetë anëtar i një apo disa organizatave sindikale, përkundrazi kjo është një e drejtë ekskluzive e punëmarrësit për të vendosur vullnetarisht në lidhje me pjesëmarrjen ose jo në një organizatë sindikale.

Konventa për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore, sanksionon të drejtën për tu organizuar në sindikata. Në nenin 1, Konventa sanksionon:

“Neni 11

Liria e tubimit dhe e organizimit

1. Çdokush ka të drejtën e lirisë së tubimit paqësor dhe të organizimit me të tjerët, duke përfshirë të drejtën e themelimit me të tjerë të sindikatave dhe të pjesëmarrjes në to për mbrojtjen e interesave të tij.

2. Ushtrimi i këtyre të drejtave nuk mund t’u nënshtrohet kufizimeve të tjera përveç atyre që parashikohen me ligj dhe që janë të nevojshme në një shoqëri demokratike, në interes të sigurisë kombëtare ose sigurisë publike, për mbrojtjen e rendit dhe parandalimin e krimit, për ruajtjen e shëndetit ose të moralit, ose për mbrojtjen e të drejtave dhe të lirive të të tjerëve. Ky nen nuk ndalon kufizime të ligjshme të ushtrimit të këtyre të drejtave nga pjesëtarë të forcave të armatosura, të policisë ose të administratës shtetërore.”

Parimi i lirisë së organizimit, i cili është një parim i njohur botërisht, gjendet në burime të shumta ndërkombëtare. Deklarata Universale për të Drejtat e Njeriut e vitit 1948, në nenin 23, pika 4, njeh të drejtën për të formuar dhe për t’u anëtarësuar në sindikata.

Në kuadër të akteve detyruese të Kombeve të Bashkuara, kjo e drejtë është njohur si në Paktin Ndërkombëtar për të Drejtat Civile dhe Politike ashtu edhe në Paktin Ndërkombëtar për të Drejtat Ekonomike, Sociale dhe Kulturore. Konkretisht, neni 22, i Paktit Ndërkombëtar për të Drejtat Civile dhe Politike përcakton se: *“1. Gjithsecili ka të drejtë të ushtrojë të drejtën e lirisë së organizimit me të tjerët, përfshirë të drejtën për të formuar dhe për t’u anëtarësuar në sindikata për mbrojtjen e interesave të tij. 2. Ushtrimi i kësaj të drejte nuk mund t’i nënshtrohet asnjë kufizimi përveç kufizimeve të parashikuara nga ligji dhe të cilat janë të nevojshme në një shoqëri demokratike në interes të sigurisë kombëtare ose sigurisë publike, rendit publik, mbrojtjes së shëndetit ose moralit publik ose mbrojtjes së të drejtave dhe lirive të të tjerëve. ....”* ndërsa neni 8 i Paktit Ndërkombëtar për të Drejtat Ekonomike, Sociale dhe Kulturore, përcakton se: *“1. Shtetet Palë në këtë Pakt marrin përsipër të sigurojnë: a) të drejtën e gjithsecilit për të formuar sindikata dhe për t’u anëtarësuar në sindikata sipas zgjedhjes së tij, duke iu nënshtrohet vetëm rregullave të organizatës në fjalë, për promovimin dhe mbrojtjen e interesave të tij ekonomike dhe shoqërore. Ushtrimi i kësaj të drejte nuk mund t’i nënshtrohet asnjë kufizimi përveç kufizimeve të përcaktuara me ligj dhe të cilat janë të nevojshme në një shoqëri demokratike në interes të sigurisë kombëtare ose rendit publik ose për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të të tjerëve. b) E drejta e sindikatave për të krijuar federata ose konfederata kombëtare dhe e drejta e këtyre të fundit për të formuar ose për t’u anëtarësuar në organizata sindikale ndërkombëtare. c) E drejta e sindikatave për të funksionuar lirshëm pa asnjë kufizim përveç kufizimeve të përcaktuara me ligj dhe të cilat janë të nevojshme në një shoqëri demokratike në interes të sigurisë kombëtare ose rendit publik ose për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të të tjerëve. .... 3) Asnjë dispozitë në këtë nen nuk i autorizon Shtetet Palë të Konventës së Organizatës Ndërkombëtare të Punës të vitit 1948 në lidhje me Lirinë e Organizimit*

dhe Mbrojtjen e të Drejtës për t'u Organizuar për marrjen e masave legislative që mund të cënonjnë, ose të zbatojnë ligjin në një mënyrë të tillë që do të cënonte, garancitë e parashikuara në atë Konventë”.

Parimi i lirisë së organizimit është pjesë e Kushtetutës së Organizatës Ndërkombëtare të Punës (ILO). Dy nga instrumentat e ILO-s, që vendosin detyrime ligjore mbi Shtetet, në lidhje me lirinë e organizimit të punonjësve, janë Konventa për Lirinë e Organizimit dhe Mbrojtjen e së Drejtës për t'u Organizuar, 1948 (Nr. 87) dhe Konventa për të Drejtën e Organizimit dhe Bisedime Kolektive, 1949 (Nr. 98). Shqipëria është një vend anëtar i ILO dhe ka ratifikuar të dy këto konventa thelbësore të ILO në lidhje me lirinë e orgnaizimit.

Konventa për Lirinë e Organizimit dhe Mbrojtjen e së Drejtës për t'u Organizuar, 1948 (Nr. 87). Disa nga përcaktimet e kësaj Konvente që paraqesin rëndësi në kuadër të shqyrtimit të çështjes janë:

*“Neni 2
Punëtorët dhe punëdhënësit, pa asnjë dallim, kanë të drejtë të themelojnë dhe, sipas rregullave të organizatës përkatëse, të bashkohen në organizata të zgjedhjes së tyre, pa pasur nevojë për autorizim paraprak.*

Neni 3

Organizatat e punëtorëve dhe të punëdhënësve kanë të drejtë të hartojnë statutin dhe rregullat e tyre, të zgjedhin përfaqësuesit në liri të plotë, të organizojnë administrimin dhe aktivitetet e tyre dhe të formulojnë programet përkatëse.

Autoritetet publike duhet të përmbahen nga çdo ndërhyrje që do të kufizonte këtë të drejtë ose do të pengonte ushtrimin e saj të ligjshëm.

Neni 8

Gjatë ushtrimit të të drejtave të parashikuara në këtë Konventë, punëtorët, punëdhënësit dhe organizatat e tyre, sikurse çdo person apo kolektiv i organizuar, duhet të respektojnë ligjin e vendit. Ligji i vendit nuk duhet të cenojë, as të zbatohet në mënyrë që cenon garancitë e parashikuara në këtë Konventë.

Neni 11

Çdo Shtet Anëtar i Organizatës Ndërkombëtare të Punës që ka ratifikuar këtë Konventë angazhohet të ndërmarrë të gjitha masat e nevojshme për të siguruar që punëtorët dhe punëdhënësit të ushtrojnë lirisht të drejtën për organizim.”

Konventa për të Drejtën e Organizimit dhe Bisedime Kolektive, 1949 (Nr. 98). Disa nga përcaktimet e kësaj Konvente që paraqesin rëndësi në kuadër të shqyrtimit të çështjes janë:

“Neni 1

- 1. Punëtorët duhet të gëzojnë mbrojtje të mjaftueshme kundër veprimeve të diskriminimit sindikal në lidhje me punësimin e tyre.*
- 2. Kjo mbrojtje zbatohet veçanërisht ndaj veprimeve që kanë për qëllim:
(a) vendosjen e punësimit të një punëtori me kusht që ai të mos anëtarësohet në një sindikatë ose të heqë dorë nga anëtarësimi sindikal;(b) shkarkimin ose dëmtimin ndryshe të një punëtori për*

shkak të anëtarësisë në një sindikatë apo për pjesëmarrje në aktivitete sindikale jashtë orarit të punës, ose me pëlqimin e punëdhënësit, edhe gjatë orarit të punës.

Neni 2

- 1. Organizatat e punëtorëve dhe të punëdhënësve duhet të gëzojnë mbrojtje të mjaftueshme ndaj çdo ndërhyrjeje nga njëri-tjetri ose nga agjentët apo anëtarët e njëri-tjetrit sa i takon themelimit, funksionimit ose administrimit të tyre.*
- 2. Veçanërisht, veprimet që synojnë krijimin e organizatave të punëtorëve nën kontrollin e punëdhënësve apo organizatave të tyre, ose mbështetjen e tyre përmes financimit apo mjeteve të tjera me qëllim vendosjen e kontrollit nga punëdhënësit, do të konsiderohen si ndërhyrje sipas kuptimit të këtij neni.*

Neni 3

Duhet të krijohen mekanizma të përshtatshëm me kushtet kombëtare, aty ku është e nevojshme, për të siguruar respektimin e të drejtës për t'u organizuar siç përcaktohet në nenet e mësipërme.

Neni 4

Duhet të ndërmerren masa të përshtatshme me kushtet kombëtare, aty ku është e nevojshme, për të inkurajuar dhe promovuar zhvillimin e plotë dhe përdorimin e mekanizmave për negociata vullnetare ndërmjet punëdhënësve ose organizatave të tyre dhe organizatave të punëtorëve, me qëllim rregullimin e kushteve të punës përmes marrëveshjeve kolektive.”

Karta Sociale Europiane (e rishikuar), gjithashtu përmban parashikime për të drejtën për t'u organizuar dhe mbi të drejtën për të negociuar kolektivisht. Dispozitat që paraqesin rëndësi në kuadër të shqyrtimit të çështjes janë:

“Neni 5

E drejta për t'u organizuar

Me synimin për të siguruar dhe nxitur lirinë e punëtorëve dhe punëdhënësve për të formuar organizata lokale, kombëtare ose ndërkombëtare për mbrojtjen e interesave të tyre ekonomike dhe sociale dhe për t'u anëtarësuar në ato organizata, Palët angazhohen që legjislacioni kombëtar nuk do të jetë i tillë që të pengojë dhe as do të zbatohet që të pengojë këtë liri. ....

Neni 6

E drejta për të negociuar kolektivisht

Me synimin për të siguruar një ushtrim efektiv të së drejtës për të negociuar kolektivisht, Palët angazhohen: 1. të nxisin konsultimet e përbashkëta ndërmjet punëtorëve dhe punëdhënësve; 2. të nxisin, ku është e nevojshme dhe e përshtatshme, mekanizmin për negociata vullnetare ndërmjet

punëdhënësve ose organizatave të punëdhënësve dhe organizatat e punëtorëve, me synimin për rregullimin e termave dhe kushteve të punësimit me anë të marrëveshjeve kolektive;.....”

Organizatat sindikale, si organizata të punëmarrësve, dhe liria sindikale mbrohen me ligj dhe një gjë e tillë përcaktohet shprehimisht në nenin 10 të Kodit të Punës, i cili sanksionon: “1.Liria sindikale mbrohet me ligj. 2.Askush nuk ka të drejtë:a) të kushtëzojë punësimin e punëmarrësit,nëse ai është ose jo,ose pushon së qënuri anëtar i një sindikate të krijuar në bazë të ligjit;b) të pushojë ose cenojë të drejtën e punëmarrësit për shkak të anëtarësimit,ose jo në një sindikatë të krijuar në bazë të ligjit,ose të pjesëmarrjes në veprimtari sindikale duke respektuar legjislacionin në fuqi.”

Përkufizimi i organizatave sindikale, krijimi dhe funksionimi i tyre, liritë sindikale dhe ndalimi i ndërhyrjeve në veprimtarinë e sindikatave, gjejnë rregullim në Kodin e punës. Dispozitat që paraqesin rëndësi në këtë drejtim janë:

Neni 163, “Kërkesa për Bisedime për Lidhjen e Kontratës Kolektive”, pika 3, përcakton se: “3. Kërkesa për fillimin e bisedimeve për lidhjen e kontratës kolektive bëhet me shkrim. Ajo shoqërohet me kopjen e statutit të organizatës ose organizatave kërkuese sindikale, si dhe me treguesit e nevojshëm mbi përfaqësueshmërinë e këtyre të fundit në ndërmarrje, ndërmarrjet ose degën e caktuar.”

Neni 176, “Organizatat sindikale dhe organizatat e punëdhënësve”, përcakton se: “1. Organizatat sindikale dhe organizatat e punëdhënësve janë organizata shoqërore të pavarura, që krijohen si bashkime vullnetare të punëmarrësve ose punëdhënësve, qëllimi i të cilave është përfaqësimi dhe mbrojtja e të drejtave dhe interesave ekonomikë, profesionalë dhe shoqërorë të anëtarëve të tyre”.

Neni 178, “Fitimi i Personalitetit Juridik”, parashikon se: “1. Organizatat sindikale dhe organizatat e punëdhënësve, federatat dhe konfederatat duhet të dorëzojnë aktin e krijimit dhe statutin e tyre në Gjykatën e Tiranës për njohjen e tyre si person juridik.”

Neni 181, “Parimet”, parashikon: “1. Organizata sindikale organizon lirisht administrimin dhe veprimtarinë e saj; ajo harton lirisht programin e saj. 2. Çdo organizatë sindikale duhet të zhvillojë veprimtarinë e saj në përputhje me legjislacionin në fuqi.....7. Punëdhënësi duhet të krijojë kushte dhe lehtësitë e nevojshme për përfaqësuesit e zgjedhur të organizatave sindikale për ushtrimin normalisht të funksioneve të tyre, të cilat përcaktohen në kontratën kolektive të punës. Për këtë qëllim punëdhënësi duhet:

a) të lejojë hyrjen e tyre në mjediset e punës;

b) të lejojë shpërndarjen e njoftimeve, broshurave, publikimeve dhe dokumenteve të tjera të organizatës sindikale;

c) t'u japë kohën e nevojshme për të marrë pjesë në veprimtaritë e këtyre organizatave brenda dhe jashtë vendit;

ç) të lejojë dhe t'u krijojë lehtësi në mjediset e punës për grumbullimin e kuotizacioneve të organizatës, si dhe për organizimin e mbledhjeve dhe të takimeve.....”

Neni 182, “Mbrotjtja e të drejtave të anëtarëve në gjykatë” parashikon: “Çdo organizatë sindikale e njohur si person juridik mund t’i drejtohet gjykatës për mbrojtjen e interesave të secilit prej anëtarëve të saj, për të arritur zbatimin nga punëdhënësi të dispozitave të ligjit, kontratës kolektive ose individuale të punës.”

Neni 184, “Parimet”, parashikon: “1. Ndalohet çdo akt ndërhyrjeje në krijimin, funksionimin ose administrimin e organizatave profesionale nga organet shtetërore. 2. Ndalohet çdo akt ndërhyrjeje në krijimin, funksionimin ose administrimin e organizatave sindikale nga punëdhënësit ose organizatat e punëdhënësve. “

Neni 185, “Veprimet e ndërhyrjes së organit shtetëror”, parashikon: “1. Organi shtetëror nuk ndërhyr për raste që kufizojnë të drejtat e parashikuara në nenin 182 të këtij Kodi, ose që pengojnë ushtrimin e tyre ligjor, me përjashtim të rasteve të shkeljeve të ligjshmërisë. 2. Organizata sindikale mund t’i drejtohet gjykatës për të ndaluar çdo veprim ndërhyrjeje ose kërcënim ndaj saj.”

Neni 186, “Veprimet e ndërhyrjes së punëdhënësit ose të një organizate punëdhënësish”, parashikon:

“1. Konsiderohen si veprime ndërhyrjeje të punëdhënësit ose të një organizate punëdhënësish masat që:

a) nxisin krijimin e organizatave sindikale që mbizotërohen nga një punëdhënësi ose një organizate punëdhënësish ose që mbështesin organizata sindikale me mjete financiare apo mënyra të tjera, me qëllim që t’i vendosin këto organizata nën kontrollin e një punëdhënësi ose organizate punëdhënësish;

b) pengojnë krijimin, funksionimin ose administrimin e një organizate sindikale;

c) dëmtojnë punëmarrësin për shkak të përkatësisë ose veprimtarisë së tij sindikale, duke e diskriminuar atë.”

Kodi i Punës, përcakton qartë rastet se kur punëdhënësi mund të bëjë zbritje nga paga e punëmarrësit. Neni 117 “Zbritjet nga paga” përcakton se: “1. Punëdhënësi zbret nga paga e punëmarrësit tatimin mbi të ardhurat dhe kontributin e sigurimeve shoqërore shëndetësore të parashikuara me ligj, me akte nënligjore, me kontrata kolektive ose me kontrata individuale. 2. Punëdhënësi vetëm me autorizim me shkrim nga punëmarrësi mund të zbresë nga paga kuotizacionet sindikale. Ky autorizim mund të shfuqizohet në çdo kohë.”

A.1 Në lidhje me moskalimin e kuotizacionit sindikal për llogari të palës ankuese dhe mbajtjen në mënyrë të padrejtë të kuotizacionit sindikal nga paga e mësuesve anëtarëve të SBASH për llogari të sindikatave të tjera, nënshkruese të Kontratës Kolektive të Punës me MAS.

Gjatë shqyrtimit të ankesës rezultoi e provuar se, në muajin prill 2024, mësues⁷ të disa shkollave në juridiksionin e ZVAP Tiranë, anëtarë të SBASH, kanë depozituar pranë punëdhënësit/ZVAP Tiranë deklarata individuale tërheqje nga antarësia, nëpërmjet të cilave kanë deklaruar shfuqizimin e autorizimeve të dhëna për sindikatat ku ata kanë qenë të anëtarësuar më parë (SPASH dhe FSASH) për mbajtjen e kuotizacionit nga paga, sepse ata nuk ishin më anëtarë të këtyre sindikatave dhe ishin anëtarësuar pranë SBASH, palës ankuese.

Punëdhënësi/ZVAP Tiranë nuk i ka pranuar këto deklarata dhe ka vijuar të mbajë nga paga e tyre kuotizacionin sindikal mujor për llogari të sindikatave SPASH dhe FSASH, të cilat janë sindikata nënshkruese të Kontratës Kolektive të Punës me MAS.

Komisioneri e gjen të pabazuar sjelljen e punëdhënësit ZVAP Tiranë, në lidhje me mospranimin e deklaratave individuale me shkrim të paraqitur nga mësuesit të deklaruar anëtarë të SBASH, për shfuqizimin e autorizimit të dhënë për mbajtjen e kuotizacioneve sindikale për llogari të sindikatave ku kanë qenë të anëtarësuar më parë.

Së pari, mësuesit, emrat e të cilëve kanë qenë të shënuar në zarfat e postës nuk kanë kryer veprime në emër dhe për llogari të mësuesve të tjerë, pasi të gjithë mësuesit kanë vepruar dhe dispozuar me vullnetin e tyre të shprehur individualisht nëpërmjet deklaratave të tërheqjes. Në këto kushte kërkesa për t'u pajisur me një akt përfaqësimi për të vepruar në emër dhe për llogari të këtyre mësuesve drejtuar mësuesit, emri i të cilit rezultonte i shënuar në zarft nuk është i bazuar në ligj.

Së dyti, sa i takon pretendimit të punëdhënësit/ZVAP Tiranë se, në bazë të pikës 13.15, të Kontratës Kolektive të Punës, të datës 09.06.2023, nënshkruar midis MAS dhe organizatave sindikale SPASH dhe FSASH, kushdo prej mësuesve që është anëtarësuar në sindikatat nënshkruese të Kontratës Kolektive të Punës, duhet të bëjë shfuqizimin e deklaratës personale në sindikatën përkatëse ku kanë depozituar më parë deklaratën personale të anëtarësisë dhe të zbritjes së kuotizacionit sindikal, Komisioneri vlerëson se:

Në bazë të Kontratës Kolektive të Punës, të datës 9.06.2023, neni 13 “*Liritë dhe të drejtat sindikale*”, pika 13.15 përcaktohet se:

---

⁷ Pala ankuese pretendoi se numri i mësuesve që kanë depozituar deklaratat individuale në muajin prill 2024 është 404, ndërsa nga aktet e administruara rezultoi që numri i tyre të jetë 306 mësues. Gjatë gjykimit nuk u administruan deklaratat e depozituara në muajin prill 2024, të cilat në referim të korrespondencës që pala ankuese ka mbajtur me punëdhënësin/ZVAP Tiranë, janë mbajtur nga ky i fundit, i cili gjithashtu nuk i depozitoi gjatë shqyrtimit të ankesës.

“13.15 Punëdhënësi, bazuar në nenin 117/2 të Kodit të Punës, vetëm me autorizimin me shkrim, nëpërmjet Deklaratës Personale të Anëtarësisë, që përbën edhe autorizimin personal të çdo anëtari të sindikatave nënshkruese të kontratës kolektive, zbrit çdo muaj nga listë pagesat, kuotizacionin sindikal të cilin e xhiron në llogarinë përkatëse të secilës sindikatë ku është i anëtarësuar punëmarrësi.

Autorizimi/Deklarata Personale e Anëtarësisë, për zbritjen e kuotizacionit sindikal mund të shfuqizohet në çdo kohë nga punëmarrësi me njoftim me shkrim në sindikatën përkatëse dhe tek punëdhënësi. Sindikatat njoftojnë me shkrim, në momentin e hyrjes në fuqi të kësaj kontrate, njësitë arsimore vendore për shumën fikse mujore të kuotizacionit sindikal për anëtarët e tyre, si dhe numrin e llogarisë bankare përkatëse ku do bëhet xhirimi. Ky njoftim bëhet sa herë që ka ndryshime të masës së kuotizacionit.

Zbritja nga paga e kuotizacionit sindikal, sipas nenit 117, pika 2, të Kodit të Punës, mund të bëhet edhe për sindikata të tjera në arsimin publik parauniversitar, të cilat plotësojnë kërkesat e nenit 163, pika 3, e Kodit të Punës, si dhe kërkesat e neneve 13.15 dhe 14.4, të kësaj kontrate.”

Më tej, në pikën 14.4 të Kontratës Kolektive të Punës përcaktohet: “ Njësitë arsimore vendore dhe Seksionet Sindikale të FSASH/SPASH duhet të formalizojnë dokumentacionin që pasqyron marrëdhëniet midis tyre. Për këtë: a) Seksionet Sindikale të FSASH/SPASH depozitojnë në njësitë arsimore vendore dokumentacionin që vërteton anëtarësinë sindikale, Deklaratat Personale të Anëtarësisë.

- Anëtarësia sindikale me lista kolektive është e papranueshme.
- Deklaratat personale të anëtarësisë sindikale të çdo mësuesi janë të përhershme, derisa i interesuari nuk e ka tërhequr anëtarësimin me kërkesë me shkrim.
- Për vërtetësinë e Deklaratave Personale të Anëtarësisë sindikale kryetarët e seksioneve sindikale mbajnë përgjegjësi ligjore.
- Punëdhënësit i ndalohej me ligj ndërhyrja në procesin dhe procedurat e anëtarësisë sindikale.....”

Sa më sipër rezulton se, rregullimet e bëra nga Kontrata Kolektive e Punës, e datës 09.06.2023, në nenin 13.15, vijnë në kundërshtim me nenin 117, pika 2, të Kodit të Punës, i cili nuk e kushtëzon të drejtën e punëmarrësit për të shfuqizuar në çdo kohë autorizimin me shkrim për zbritjen nga paga të kuotizacionit sindikal, me detyrimin për të njoftuar në lidhje me këtë shfuqizim organizatën sindikale ku ai është i anëtarësuar. Në referim të nenit 159, të Kodit të Punës, Kontrata Kolektive e Punës, nuk mund të përmbajë dispozita më pak të favorshme për punëmarrësit se ato të ligjeve dhe akteve nënligjore në fuqi, me përjashtim të rasteve të parashikuara shprehimisht në ligj.

Në referim të nenit 11, të Kodit të Punës, i cili përcakton hierarkinë e normave të së drejtës në një marrëdhënie pune, çdo dispozitë që shkel një dispozitë të një shkalle më të lartë, është e pavlefshme. Janë të vlefshme, vetëm ato dispozita që përmirësojnë pozitën e punëmarrësit. Në rastin objekt

shqyrtimi pika 13.15, e Kontratës Kolektive të Punës vjen në kundërshtim me nenin 117/2, të Kodit të Punës, i cili për nga hierarkia e normave të së drejtës qëndron më lartë se Kontrata Kolektive e Punës. Rrjedhimisht ajo është e pavlefshme dhe për këtë arsye edhe pretendimi i punëdhënësit/ZVAP Tiranë është i pabazuar. Rezulton se, ISHPSSH, ka arritur në të njëjtin përfundim duke konstatuar shkelje të nenit 117, pika 2, të Kodit të Punës nga ana e punëdhënësit/ZVAP Tiranë.

Ndërkohë që punëdhënësi/ZVAP Tiranë ka vijuar të mbajë kuotizacionin sindikal për llogari të SPASH/FSASH, pavarësisht se mësuesit e deklaruar anëtarë të SBASH kanë depozituar pranë punëdhënësit në muajin prill 2024, deklarata individuale me shkrim për shfuqizimin e autorizimeve të lëshuara më parë për mbajtjen e kuotizacionit sindikal për llogari të SPASH/FSASH, pala ankuese ka paraqitur një kërkesë pranë ZVAP Tiranë, nëpërmjet të cilës kërkon kalimin e kuotizacionit sindikal në llogarinë e saj bankare për të gjithë anëtarët e deklaruar të SBASH, të vërtetuar nga noteri, duke depozituar 695 deklaratat personale të anëtarësimit, shoqëruar me deklaratat përkatëse të ç'anëtarësimit, në rastet kur anëtari ka qenë i anëtarësuar më parë në sindikatë tjetër. Ndërkohë që, rezulton e provuar që, pavarësisht se nuk është një kërkesë ligjore që deklaratat për shfuqizimin e autorizimit për mbajtjen e kuotizacionit sindikal t'i komunikohen edhe sindikatës së mëparshme ku punëmarrësi ka qenë i anëtarësuar, me emailin e datës 24.10.2024, pala ankuese i ka komunikuar të gjitha deklaratat personale të anëtarëve të saj, të larguar nga sindikatat e mëparshme ku kanë qenë të antarësuar, sindikata këto të cilat janë nënshkruese të Kontratës Kolektive të Punës me MAS.

Fillimisht me shkresën nr. 7887/2 prot datë 18.11.2024, ZVAP Tiranë i është drejtuar MAS, me një kërkesë nëpërmjet të cilës kërkon orientim nga MAS se si duhet të veprojë në lidhje me kërkesën e SBASH për kalimin e kuotizacionit sindikal dhe më pas, nëpërmjet shkresës, nr.7887/5 prot., datë 16.12.2024, punëdhënësi/ZVAP Tiranë ka refuzuar që të kryejë kalimin e kutizacionit sindikal për llogari të palës ankuese, për 695 anëtarët e deklaruar anëtarë të SBASH. Komisioneri vlerëson se, arsyet e deklaruara në këtë përgjigje nga ana e punëdhënësit/ZVAP Tiranë për moskalimin e kuotizacionit sindikal të mësuesve të deklaruar anëtarë të SBASH janë të pabazuara.

Së pari, Deklaratat individuale të mësuesve mbi anëtarësimin e tyre në SBASH dhe deklaratat individuale për tërheqje nga anëtarësia nga sindikatat e tjera, janë depozituar nga znj.L. , në cilësinë e përfaqësueses ligjore të SBASH. Organizatat sindikale, si në rastin konkret pala paditëse, janë krijuar dhe funksionojnë për të përfaqësuar dhe për të mbrojtur të drejtat e anëtarëve të tyre. Në këtë kuptim, kërkesa ndaj znj. L. , përfaqësuese ligjore e SBASH, për t'u pajisur me prokurë, me qëllim depozitimin e deklaratave të anëtarëve të saj të të vërtetuara edhe nga ana e noterit, është e pabazuar.

Referuar praktikës së vendosur në dispozicion nga ZVAP Tiranë, në lidhje me raste të ngjashme kur mësuesit kanë shfuqizuar deklaratat e anëtarësisë, rezulton se SPASH një nga sindikatat nënshkruese të Kontratës Kolektive të Punës me MAS, nëpërmjet kërkesës së paraqitur nga përfaqësuesi i saj, ka kërkuar nga ZVAP/Tiranë heqjen nga lista të tre anëtarëve të saj të cilët kanë kërkuar pranë SPASH shfuqizimin e deklaratës personale të anëtarësisë. Nga praktika e vendosur në dispozicion konstatohet se, kjo kërkesë nuk është shoqëruar me kopje të deklaratave personale të shfuqizuara të

mësuesve apo që këta mësues të kenë autorizuar përfaqësuesin e SPASH, që të kryejë këtë veprim në emrin e tyre. Nëpërmjet kësaj kërkesë, përfaqësuesi i SPASH, ka kërkuar specifikisht edhe heqjen nga lista e anëtarësisë së saj, të znj.A.L , duke parashtruar se ajo nuk është më pjesë e SPASH.

Sa më sipër provon se, kërkesat ndaj palës ankuese për tu pajisur me prokurë të posaçme, janë jo vetëm të pabazuar, por e ekspozojnë atë ndaj një trajtimi të padrejtë dhe të disfavorshëm në raport me sindikatën e cila është nënshkruese e Kontratës Kolektive të Punës me MAS, të cilës nuk i kërkohet akt përfaqësimi dhe kërkesa për heqjen nga lista e anëtarësisë nuk shoqërohet me deklaratën personale të anëtarësisë të lëshuar nga mësuesi, i cili ka kërkuar largimin nga sindikata.

Së dyti, neni 181, i Kodit të Punës, ka për qëllim të garantojë zhvillimin e veprimtarisë sindikale të pandikuar nga punëdhënësi. Në pikën 7, të nenit 181, të Kodit të Punës, është përcaktuar detyrimi i punëdhënësit që të krijojë kushte dhe lehtësi për përfaqësuesit e zgjedhur të organizatave sindikale. Këto të drejta duhet të garantohen për të gjitha organizatat sindikale të krijuara sipas ligjit. Edhe pse një organizatë sindikale nuk ka të nënshkruar një kontratë kolektive, nuk përjashtohet nga e drejta për përfitimin e kuotave sindikale. Në raste kur organizatat sindikale kanë të nënshkruar një kontratë kolektive, atëherë mënyra e pagesës së kuotizacionit përcaktohet në kontratën kolektive të punës. Ndërsa në rastet kur organizata sindikale nuk ka të nënshkruar një kontratë kolektive, mënyra e pagesës së kuotizacionit përcaktohet nga vetë palët. Anëtarët e deklaruar të SBASH kanë zgjedhur që pagesën e kuotizacionit sindikal të realizojnë nëpërmjet pagës dhe për këtë arsye ata kanë autorizuar me shkrim punëdhënësin/ZVAP Tiranë që të mbajë kuotizacionin e tyre sindikal për llogari të SBASH, sindikatës ku ata kanë zgjedhur që të jenë anëtarë.

Komisioneri vlerëson se, përcaktimi në pikën 13.15 të Kontratës Kolektive të Punës, i cili përcakton se: *“Zbritja nga paga e kuotizacionit sindikal, sipas nenit 117, pika 2, të Kodit të Punës, mund të bëhet edhe për sindikata të tjera në arsimin publik parauniversitar, të cilat plotësojnë kërkesat e nenit 163, pika 3, e Kodit të Punës, si dhe kërkesat e neneve 13.15 dhe 14.4, të kësaj kontrate”*, vendos kufizime të cilat vijnë në kundërshtim me Kodin e Punës. Ky përcaktim kufizon lirinë sindikale të organizatave të cilat nuk janë nënshkruese të Kontratës Kolektive të Punës, por edhe të drejtat e anëtarëve të tyre. Ky përcaktim i Kontratës Kolektive të Punës, vjen në kundërshtim me nenin 117, pika 2, sipas të cilit është punëmarrësi, anëtar i sindikatës, ai i cili me vullnetin e tij autorizon punëmarrësin që të mbajë nga paga kuotizacionin sindikal dhe nenin 181, pika 7, germa “ç”, ku shprehimisht përcaktohet se, punëdhënësi duhet të lejojë dhe t’u krijojë lehtësi organizatave sindikale në mjediset e punës për grumbullimin e kuotizacioneve të organizatës. Në referim të nenit, 11, të Kodit të Punës, përcaktimet e pikës 13.15, të Kontratës Kolektive të Punës, që kufizojnë aspektet e lirisë sindikale që kanë të bëjnë me zbritjen nga paga të kuotizacionit sindikal, janë të pavlefshme, sa kohë që vijnë në kundërshtim me dispozitat e mësipërme të Kodit të Punës, i cili për nga hierarkia e normave të së drejtës qëndron më lartë se Kontrata Kolektive e Punës. Rrjedhimisht edhe pretendimi i punëdhënësit/ZVAP Tiranë është i pabazuar.

Nga ana e saj edhe MAS, me shkresën nr. 7268/1 prot datë 10.12.2024, të Sekretarit të Përgjithshëm z. E.T , në vijim të ankesave të paraqitura nga SBASH me datë 27.6.2024 dhe 20.11.2024, në lidhje

me cenimin e lirisë sindikale, i komunikon palës ankuese se, SBASH nuk është nënshkruese e kontratës kolektive të punës me MAS dhe në këto kushte përcaktimet e pikës 7, të nenit 181 të Kodit të Punës nuk mund të zbatohen për këtë sindikatë. Për të njëjtat arsye të parashtruara më sipër, ky qëndrim i MAS vjen në kundërshtim me Kodin e Punës. Nga ana tjetër, konstatohet se përgjigja e ZVAP Tiranë, e datës 16.12.2024, me anë të të cilës është refuzuar mbajtja e kuotizimeve sindikale për llogari të SBASH, vjen pas kërkesës për që ZVAP Tiranë i ka dërguar MAS për ta udhëzuar në lidhje me këtë situatë, e datës 18.11.2025 si dhe shkresës së datës 10.12.2024, të Sekretarit të Përgjithshëm z. E.T , që MAS i ka komunikuar SBASH, në vijim të aneksave të depozituara.

Në një inspektim të dytë, me vendimin përfundimtar të datës 27.12.2024, edhe ISHPSHSH ka konstatuar shkelje të nenit 117/2 të Kodit të Punës nga ana e punëdhënësit ZVAP Tiranë. Pavarësisht se ISHPSHSH i ka vendosur një afat kohor për korrigjimin e shkeljeve të konstatuara, ZVAP Tiranë ka vijuar të mbajë kuotizimet sindikale për llogari të sindikatave nënshkruese të Kontratës Kolektive të Punës me MAS, SPASH dhe FSASH, nga paga e mësuesve të deklaruar anëtarë të SBASH dhe që kanë depozituar pranë punëdhënësit deklarat e tyre personale për tërheqjen nga këto sindikata ku kanë qenë të anëtarësuar.

Me shkresën nr. 1721/1 prot datë 13.3.2025, me lëndë “*Përcillet për njohje dhe zbatim kërkesa për zbatimin e Kodit të Punës dhe Kontratës Kolektive*”, MAS, i është drejtuar institucioneve të saj të varësisë dhe konkretisht, AKAP, DRAP Tiranë, Durrës, Fier, Korçë dhe Lezhë, si dhe ZVAP-ve, duke bërë me dije ankesën që FSASH dhe SPASH kanë depozituar në MAS. Ndër të tjera nëpërmjet kësaj ankese, dy sindikatat nënshkruese të kontratës kolektive të punës me MAS, FSASH dhe SPASH, kërkojnë që ZVAP-të dhe drejtuesit e institucioneve arsimore (IAP) të mos lejohet grumbullimi i kuotizimeve sindikale në favor të sindikatave të tjera sindikale që kanë fituar personalitet juridik, por nuk kanë marrëdhënie kontraktuale me MAS.

Rezulton se, me shkresën nr.3251 prot datë 21.3.2025, ZVAP Tiranë i ka komunikuar dy sindikatave nënshkruese të kontratës kolektive të punës me MAS, SPASH dhe FSASH, se në kushtet kur pranë saj janë depozituar deklarat personale të tërheqjes nga anëtarësia në sindikatë të mësuesve nga disa shkolla nën juridiksionin e ZVAP Tiranë⁸, deklarata të cilat rezultojnë se i janë komunikuar të dy sindikatave, referuar *emailit* të datës 24.10.2024, deri në momentin e konfirmimit dhe rakordimit të të gjithë anëtarësimeve të tyre, ZVAP Tiranë, nuk do të vijojë me mbajtjen e kuotizimeve. Pavarësisht se ZVAP Tiranë, referuar shkresës nr.3251 prot, datë 21.3.2025, ka ndaluar mbajtjen e kuotizimit sindikal nga pagat e mësuesve të cilët kanë depozituar deklaratat e tërheqjes nga anëtarësia nga SPASH dhe FSASH, nuk ka realizuar kalimin e kuotizimit sindikal për llogari të palës ankuese, e cila është organizata sindikale, ku kanë deklaruar anëtarësinë mësuesit e larguar nga dy sindikatat e tjera, deklarata anëtarësie të cilat janë të vërtetuara nga noteri dhe nëpërmjet të cilave, mësuesit anëtarë të deklaruar të SBASH kanë dhënë autorizimin e tyre me shkrim për kalimin e kuotizimit sindikal për llogari të sindikatës ku ata janë anëtarësuar.

---

⁸ Në shkresë referohet se janë: 522 deklarata për tërheqje nga anëtarësia nga SPASH, 122 deklarata për tërheqje anëtarësie nga FSASH dhe 26 deklarata tërheqje ku nuk është specifikuar nga cila sindikatë tërhiqen.

Sa më sipër, Komisioneri arrin në përfundimin se SBASH është ekspozuar ndaj një trajtimi të padrejtë dhe të disfavorshëm, lidhur me moskalimin e kuotizacionit sindikal për llogari të saj, për të gjithë mësuesit e deklaruar anëtarë të SBASH, vërtetuar nga ana e Noterit.

A.2. Në lidhje me ndërhyrjet në ushtrimin e lirisë sindikale, nëpërmjet moslejimit të përfaqësuesve të SBASH për të hyrë në ambiente pune (në mjediset e shkollave), organizimin e takimeve me anëtarët e saj dhe zhvillimin e veprimtarive informuese.

Pala ankuese ka depozituar pranë MAS që në datën 2.4.2024, shqetësimet e saj për ndërhyrjen në ushtrimin e lirisë sindikale nga ana e ZVAP Tiranë dhe drejtuesve të disa shkollave, të cilët nuk njihnin legjitimitetin e saj si sindikatë dhe nuk lejonin aksesin e saj në mjedisin e punës.

Fillimisht, me shkresën nr. 2273/1 prot datë 14.5.2024, të Sekretarit të Përgjithshëm z. E.T , MAS i është drejtuar Agjencisë Kombëtare të Arsimit Parauniversitar (AKAP), duke kërkuar përcjelljen për njohje dhe informim tek institucionet e varësisë, kërkesën e SBASH.

Pala ankuese, i është drejtuar sërish MAS me një tjetër ankesë në datën 20.11.2024, nëpërmjet të cilës ndër të tjera parashtronte sërish problematikën e mosnjohjes dhe moslejimit të saj për të hyrë në mjediset e punës dhe për të ushtruar liritë sindikale. Në përgjigje të ankesës së datës 20.11.2024, MAS, me shkresën nr. 7268/1 prot datë 10.12.2024, të Sekretarit të Përgjithshëm z. E.T , ka informuar palën ankeuse se, ajo nuk mund të ushtrojë liritë sindikale të parashikuara nga neni 181, pika 7, të Kodit të Punës, pasi nuk ishte nënshkruese e kontratës kolektive të punës me MAS.

Nga ana tjetër rezulton se, më datë 18.11.2024, pranë MAS kanë depozituar ankesë edhe sindikatat nënshkruese të kontratës kolektive të punës me MAS, SPASH dhe FSASH, duke kërkuar nga MAS, që të mos lejojë hyrjen në mjediset e punës të organizatave të tjera sindikale të cilat nuk kanë marrëdhënie kontraktuale. Në vijim të kësaj anekse, me shkresën nr. 7253/1 prot datë 10.12.2024, të Sekretarit të Përgjithshëm z. E.T , MAS ka bërë me dije institucionet e saj të varësisë AKAP dhe ZVAP Tiranë dhe dy organizatave nënshkruese të kontratës kolektive të punës, se liritë sindikale të parashikuara në nenin 181, pika 7 të Kodit të Punës, janë të zbatueshme nga këto palë.

Nëpërmjet shkresës nr. 1721/1 prot datë 13.3.2025, me lëndë *“Përcillet për njohje dhe zbatim kërkesa për zbatimin e Kodit të Punës dhe Kontratës Kolektive”*, të Sekretarit të Përgjithshëm z. E.T , MAS, i është drejtuar institucioneve të saj të varësisë dhe konkretisht, AKAP, DRAP Tiranë, Durrës, Fier, Korçë dhe Lezhë, si dhe ZVAP-ve, duke bërë me dije ankesën që FSASH dhe SPASH kanë depozituar në MAS. Ndër të tjera nëpërmjet kësaj anekse, dy sindikatat nënshkruese të kontratës kolektive të punës me MAS, FSASH dhe SPASH kërkojnë që ZVAP-të dhe drejtuesit e institucioneve arsimore (IAP) të mos lejojnë hyrjen në mjediset e punës të sindikatave të tjera sindikale që kanë fituar personalitet juridik por nuk kanë marrëdhënie kontraktuale me MAS.

Pala ankuese pretendon se nuk lejohet nga drejtuesit e institucioneve arsimore të hyjë në ambiente e punës (në shkollë) për të zhvilluar takime me anëtarët e saj. Pala ankuese depozitoi në cilësinë e provës disa *email*e, nëpërmjet të cilave i është drejtuar disa drejtuesve të IAL për të patur akses në

mjediset e shkollës, me qëllim organizimin e takimeve me anëtarët e saj, pa cenuar procesin mësimor, por një gjë e tillë nuk i është mundur.

Me *email-et* datë 10.3.2025 dhe 17.3.2025, pala ankuese i është drejtuar Shkollës 9 vjeçare “Emin Duraku”, Tiranë duke kërkuar realizimin e një takimi në mjediset e shkollës me anëtarët e saj, pa cenuar procesin mësimor. Kërkesa për hyrjen në mjedisin e shkollës i është komunikuar me *email* edhe ZVAP Tiranë. Ky takim nuk rezulton që të jetë mundur.

Me *email-et* datë 10.3.2025, 12.3.2025 dhe 17.5.2025, pala ankuese i është drejtuar Shkollës 9 vjeçare “Drita Pelling”, Tiranë, duke kërkuar realizimin e një takimi në mjediset e shkollës me anëtarët e saj, pa cenuar procesin mësimor. Kërkesa për hyrjen në mjedisin e shkollës i është komunikuar me *email* edhe ZVAP Tiranë Ky takim nuk rezulton që të jetë mundur.

Me *email-et* datë 16.4.2025 dhe 18.4.2025, pala ankuese i është drejtuar Shkollës 9 vjeçare “Edith Durham”, Tiranë, duke kërkuar realizimin e një takimi në mjediset e shkollës me anëtarët e saj, pa cenuar procesin mësimor. Ky takim nuk rezulton që të jetë mundur.

Me *email* datë 21.4.2025, pala ankuese i është drejtuar Shkollës 9 vjeçare “Skënder Çaçi”, Tiranë, duke kërkuar realizimin e një takimi në mjediset e shkollës me anëtarët e saj, pa cenuar procesin mësimor. Me *emailin* e datës 22.4.2025, drejtuesja e këtij institucioni arsimor, i ka komunikuar palës ankuese se, për zhvillimin e takimit në ambjentet e shkollës kërkonte miratimin nga institucionet eprore. Kërkesa i është përcjellë edhe ZVAP Tiranë, duke iu kërkuar marrja e masave për lejimin e takimit. Ky takim nuk rezulton që të jetë mundur.

Sa më sipër rezulton e provuar se, pala ankuese nuk është lejuar që të ushtrojë liritë sindikale duke mos u lejuar që të hyjë në ambientet e punës (në mjediset e shkollave) dhe të organizojë takime dhe të zhvillojë veprimtari informuese me anëtarët e saj.

Komisioneri arrin në përfundimin se SBASH është ekspozuar ndaj një trajtimi të padrejtë dhe të disfavorshëm, lidhur me ushtrimin e lirisë sindikale, duke mos u lejuar që të hyjë në ambientet e punës (në mjediset e shkollave) dhe të organizojë takime dhe të zhvillojë veprimtari informuese me anëtarët e saj.

B. Shkaku i mbrojtur.

Pala ankuese pretendon se është diskriminuar nga ana e MAS dhe ZVAP Tiranë për shkak të *përkatësisë në një grup të veçantë dhe çdo shkak tjetër*.

Në lidhje me pretendimin për diskriminim për shkak të përkatësisë në një grup të veçantë, Komisioneri vlerëson se “përkatësia në një grup të veçantë”, konsiderohet si një shkak i mbrojtur, pasi parashikohet si të tillë në LMD.

Në lidhje me pretendimin për diskriminim në kuadër të termit “*çdo shkak tjetër*”, Komisioneri çmon të evidentojë se:

Neni 1, i LMD, liston disa shkaqe, megjithatë kjo listë nuk është shteruese, por ilustruese, fakt ky që rezulton nga përfshirja në këtë listë e shprehjes “për çdo shkak tjetër”. Thënë kjo, nuk presupozon se, termi “çdo shkak tjetër” përbën një shkak në vetvete. Rregullimi i bërë nga neni 1, i LMD-së nëpërmjet termit “çdo shkak tjetër” mundëson mbrojtjen nga diskriminimi për shkaqe të tjera, përveç shkaqeve të listuara shprehimisht në këtë dispozitë të ligjit, por duke identifikuar “shkakun” i cili pretendohet se gëzon mbrojtje në kuadër të termit “çdo shkak tjetër”.

Po ashtu, Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë, i ndryshuar, në nenin 9 të tij “Ndalimi i diskriminimit”, parashikon : “Me “diskriminim” kuptohet çdo dallim, përjashtim, kufizim ose parapëlqim, që bazohet në gjininë, racën, ngjyrën, etninë, gjuhën, identitetin gjinor, orientimin seksual, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, aftësinë e kufizuar, jetesën me HIV/AIDS, bashkimin ose përkatësinë në organizata sindikale, përkatësinë në një grup të veçantë, ose në çdo shkak tjetër, që ka si qëllim ose pasojë të pengojë ose të bëjë të pamundur ushtrimin e së drejtës për punësim dhe profesion, në të njëjtën mënyrë me të tjerët.”

Pala ankuese nuk ka përcaktuar në ankesë dhe parashtrimet e saj shpjegime të vecanta për secilin me shkaqeve të pretenduara nga ana e saj si shkaqe diskriminuese. Referuar pretendimeve të parashtruara nga pala ankuese, rezulton se, pretendimi për diskriminim konsiston në diferencën në trajtim dhe trajtimin më pak të favorshëm që bëhet në gëzimin e lirive sindikale midis palës ankuese e cila nuk është nënshkruese e një kontrate kolektive pune me MAS dhe sindikatave të cilat janë nënshkruese të kontratës kolektive të punës me MAS.

LMD, por edhe legjislacioni ndërkombëtar në fushën e mbrojtjes nga diskriminimi, nuk ka parashikime ose përkufizim se çfarë është shkaku i mbrojtur. Sipas praktikës së GJEDNJ-së, neni 14, i KEDNJ-së nuk ndalon të gjitha dallimet në trajtim, por vetëm ato diferenca të bazuara në një karakteristikë personale të identifikueshme, objektive ose personale, ose "status", me të cilin personat ose grupet e personave janë të dallueshëm nga njëri-tjetri.⁹ Gjykata ka theksuar se fjalës "shkak/status tjetër" në përgjithësi i është dhënë një kuptim i gjerë.¹⁰ Interpretimi i këtij nocioni “nuk është kufizuar në karakteristika që janë personale në kuptimin që ato janë të lindura apo të pandashme”.¹¹ Në çështjen Clift kundër Mbretërisë së Bashkuar (paragrafi 60) GJEDNJ-ja është shprehur se: “Pyetja nëse ekziston një ndryshim në trajtim bazuar në një karakteristikë personale ose të identifikueshme, në çdo rast është një çështje që duhet vlerësuar duke marrë parasysh të gjitha rrethanat e çështjes dhe duke pasur parasysh se qëllimi i Konventës është të garantojë jo të drejta që janë teorike ose jo reale, por të drejta që janë praktike dhe efektive”.

⁹ Shih: Clift kundër Mbretërisë së Bashkuar, prg 55; Kjeldsen Busk Madsen dhe Pedersen kundër Danimarkës, prg 56; Carson dhe të tjerë kundër Mbretërisë së Bashkuar, prg 61 dhe 70; Novruk dhe të Tjerët kundër Rusisë, prg. 90.

¹⁰ Shih: Carson dhe të tjerë kundër Mbretërisë së Bashkuar, prg 70.

¹¹ Shih: Biao kundër Danimarkës, aplikimi nr. 38590/10, prg.89.

Disa karakteristika që GJEDNJ-ja ka njohur se mbrohen në kuadër të “statuseve të tjera” janë: Në *Engel dhe të tjerët kundër Vendeve të Ulta*, Gjykata vendosi që një dallim i bazuar në gradën ushtarake mund të binte në kundërshtim me nenin 14; Në *Larkos kundër Qipros*, Gjykata gjeti shkelje të nenit 14 si rezultat i një dallimi midis qiramarrësve të shtetit nga njëra anë dhe qiramarrësve të pronarëve privatë nga ana tjetër; Në *Shelley kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Gjykata konsideroi se të qenit i burgosur mund të binte në nocionin e "statusit tjetër" sipas nenit 14; Në *Sidabras dhe Džiautas kundër Lituanisë*, Gjykata nuk adresoi në mënyrë specifike çështjen e "statusit tjetër", por në gjetjen e një shkelje të nenit 14 dhe nenit 8 pranoi se statusi si ish oficer i KGB-së përfshihet në nenin 14; Në *Clift kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Gjykata gjeti shkelje të nenit 14 si rezultat i dallimit që bëhej nga skema e lirimit të parakohshëm midis personave që vuanin dënime afatgjata të përcaktuar me 15 vjet ose më shumë dhe atyre që vuanin dënime afatgjata të përcaktuar me më pak se 15 vjet ose dënime të papërcaktuara.

Komisioneri gjithashtu në praktikën e tij ka konstatuar diskriminim si rezultat i trajtimit diferencues dhe më pak të favorshëm midis grupit të punonjësve të *administratës dhe grupit të punonjësve të terrenit*¹², në lidhje me reduktimin e pagës midis këtyre kategorive të ndryshme të punonjësve, ndërsa në një tjetër rast ka vlerësuar se, diferenca në trajtim midis specialistëve jashtë radhëve të FA dhe specialistëve që vijnë nga radhët e FA/pjesë e FA, gëzon mbrojtje në kuadër të termit “çdo shkak tjetër”, sipas parashikimit të nenit 1 të LMD¹³.

Duke u bazuar në sa më sipër, Komisioneri arrin në përfundimin se, diferenca në trajtim midis palës ankuese si organizatë sindikale që nuk ka nënshkruar një kontratë kolektive pune me MAS dhe organizatave sindikale të cilat janë nënshkruese të kontratës kolektive me MAS, gëzon mbrojtje në kuadër të termit “çdo shkak tjetër”, sipas parashikimit të nenit 1 të LMD dhe mund të vijë në kundërshtim me parimin e barazisë dhe mosdiskriminimit, të mbrojtur dhe të rregulluar nga dispozitat e LMD. Komisioneri vlerëson se, ekzistojnë prova të mjaftueshme të cilat tregojnë se pala ankuese e mbart shkakun e mbrojtur.

C. Lidhja e trajtimit të padrejtë dhe të pafavorshëm me shkakun e mbrojtur.

C.1 Lidhja e trajtimit të padrejtë dhe të disfavorshëm të palës ankuese me shkakun e mbrojtur.

Neni 18, i Kushtetutës, sanksionon parimin e barazisë dhe mosdiskriminimit, duke përcaktuar se: “1. Të gjithë janë të barabartë përpara ligjit. 2. Askush nuk mund të diskriminohet padrejtësisht për shkaqe të tilla si gjinia, raca, feja, etnia, gjuha, bindjet politike, fetare a filozofike, gjendja ekonomike, arsimore, sociale ose përkatësia prindërore. 3. Askush nuk mund të diskriminohet për shkaqet e përmendura në paragrafin 2, nëse nuk ekziston një përligje e arsyeshme dhe objektive”.

¹² Shiko: Sindikata e Re e Naftëtarëve Shqiptar kundër Albpetrol sh.a, Vendimi nr.107, datë 11.09.2020, i Komisionerit.

¹³ Shiko: K.F kundër Ministrisë së Mbrojtjes, Vendimi nr.104, datë 7.6.2022, i Komisionerit.

Parimi i barazisë dhe i mosdiskriminimit, sanksionohet nga Kushtetuta si një parim i përgjithshëm që përshkon të gjitha të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, prandaj ai duhet të gjejë shprehjen e tij në të gjithë legjislacionin shqiptar si dhe të zbatohet nga të gjithë, si nga institucionet edhe nga individët. Ky parim përshkon edhe nenin 50 të Kushtetutës.

Neni 14 i KEDNJ-së ndalon diskriminimin në gëzimin e të drejtave dhe lirive të përcaktuara në të, bazuar në një listë të hapur shkaqesh, duke sanksionuar : *“Gëzimi i të drejtave dhe i lirive të përcaktuara në këtë Konventë duhet të sigurohet, pa asnjë dallim të bazuar në shkaqe të tilla si seksi, raca, ngjyra, gjuha, feja, mendimet politike ose çdo mendim tjetër, origjina kombëtare ose shoqërore, përkatësia në një minoritet kombëtar, pasuria, lindja ose çdo status tjetër.”*

Protokolli 12-të i Konventës, i cili është ratifikuar nga Shqipëria, shtrihet përtej të drejtave të mbrojtura shprehimisht nga KEDNJ. Në veçanti, fusha e mbrojtjes sipas nenit 1, të Protokollit të 12, të KEDNJ përfshin rastet kur personi është diskriminuar: *“a) në gëzimin e çdo të drejte ligjore të njohur shprehimisht me ligj të veçantë; b) në gëzimin e çdo të drejte që rrjedh nga një detyrim i qartë i autoritetit publik sipas legjislacionit të brendshëm, sa kohë autoriteti ka detyrimin të dëshmojë një sjellje të caktuar mbi bazën e ligjit të brendshëm; c) nga autoriteti publik në ushtrimin e kompetencës diskrecionare; d) nga çdo akt apo mosveprim tjetër i autoritetit publik”.*

Parimi i mosdiskriminimit, përshkon në frymë dhe në nene Kodin e Punës, i cili në pikën 1, të nenit 9, të tij ka përcaktuar se: *“Në ushtrimin e së drejtës për punësim dhe profesion, ndalohej çdo formë diskriminimi, e parashikuar në këtë Kod dhe në legjislacionin e posaçëm për mbrojtjen nga diskriminimi”.*

Ligji *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, i ndryshuar, parashikon shprehimisht parimin e barazisë përpara ligjit dhe mosdiskriminimin, parime të cilat janë të ndërthurura ngushtë. Parimi i barazisë kërkon që situata të barabarta trajtohen në mënyrë të barabartë dhe situata të jo të barabarta të mënyrë të ndryshme. Dështimi për ta bërë këtë, konsiderohet diskriminim, përveç nëse ekzistojnë arsye objektive dhe të arsyeshme¹⁴.

Sipas nenit 3, pika 1 të LMD diskriminimi përkufizohet si, çdo dallim, përjashtim, kufizim ose preferencë, bazuar në cilindo shkak të mbrojtur në nenin 1 të këtij ligji, që ka si qëllim ose pasojë pengesën ose bërjen e pamundur të ushtrimit në të njëjtën mënyrë me të tjerët, të të drejtave e lirive themelore të njohura me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, me aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, si dhe me ligjet në fuqi.

LMD parashikon dhe jep përkufizimin e disa formave nëpërmjet të cilave shfaqet diskriminimi. Referuar nenit 3, pikat 2 dhe 15, të LMD, përcaktohet se: *“2. “Diskriminim i drejtpërdrejtë” është*

¹⁴ Raporti Shpjegues që shoqëron Protokollin 12 të KEDNJ-së, prg 15.

ajo formë diskriminimi që ndodh kur një person ose grup personash trajtohen në mënyrë më pak të favorshme sesa një person tjetër, ose një grup tjetër personash në një situatë të njëjtë a të ngjashme, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji.....15. “Udhëzim për të diskriminuar” është një udhëzim ose kërkesë për të diskriminuar një ose më shumë persona, në bazë të shkaqeve të përmendura në nenin 1 të këtij ligji.”

Bazuar në nenin 9/1, të Kodit të Punës, ndalohet çdo formë diskriminimi në ushtrimin e të drejtës për punësim dhe profesion, sipas parashikimeve të bëra në Kod dhe ligjin e posaçëm për mbrojtjen nga diskriminimi.

Barazia në ligj dhe para ligjit nuk do të thotë që të ketë zgjidhje të njëllota për individë ose kategori personash që janë në kushte objektivisht të ndryshme. Ky parim presupozon barazinë e individëve që janë në kushte të barabarta dhe vetëm në raste përjashtimore dhe për shkaqe të arsyeshme e objektive mund të përliqet trajtimi i ndryshëm i kategorive të caktuara që përfitojnë nga kjo e drejtë (Vendimet nr. nr. 31 datë 04.10.2021, nr. 27, datë 29.06.2021; nr. 20, datë 20.04.2021; nr. 10, datë 29.02.2016; nr. 48, datë 15.11.2013 të Gjykatës Kushtetuese).

Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, duke sanksionuar parimin e barazisë para ligjit, nuk i ka dhënë atij kuptimin e një të drejte absolute, sepse ajo ka përcaktuar njëkohësisht edhe kushtet e kufizimit në ushtrimin e kësaj të drejte. Paragrafi i tretë i nenit 18 të Kushtetutës pranon kufizimet e të drejtës për barazi me përmbushjen e disa kushteve të posaçme, pikërisht të përliqjes së arsyeshme dhe objektive. (vendimi nr. 19, datë 09.07.2009 i Gjykatës Kushtetuese). Ky parim kërkon që të gjitha subjektet të trajtohen në mënyrë të njëjtë, por nuk formulon ndalime që të mund të bëhen trajtime të diferencuara kur individët e grupet nuk ndodhen në kushte të njëjta a të ngjashme, apo kur ka justifikim të arsyeshëm e objektiv, duke vendosur një raport të arsyeshëm dhe përpjesëtimor midis mjeteve të përdorura dhe qëllimit që synohet të arrihet. (Vendimet nr. 18, datë 29.07.2008 dhe nr.19, datë 09.07.2019 të Gjykatës Kushtetuese).

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ), në mënyrë të vazhdueshme ka interpretuar se trajtimi i diferencuar është diskriminues nëse ai nuk bazohet në ndonjë justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, domethënë, nëse trajtimi i diferencuar nuk ndjek një qëllim legjitim ose nëse nuk ekziston një marrëdhënie e arsyeshme të proporcionalitetit ndërmjet mjeteve të përdorura dhe qëllimit që synohet të realizohet¹⁵. Sipas GJEDNJ-së, e drejta për të mos u diskriminuar e garantuar nga KEDNJ, gjithashtu çenohet kur pa një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm shtetet dështojnë që të trajtojnë ndryshe personat situata e të cilëve është objektivisht e ndryshme¹⁶. Referuar jurisprudencës së GJEDNJ-së, *diskriminimi i drejtpërdrejtë*, edhe pse neni 14 i KEDNJ-së nuk jep një përkufizim të

¹⁵ Shih: *Molla kundër Greqisë*, Vendim i Dhomës së Madhe, 2018, prg. 135; *Fábián kundër Hungarisë*, Vendim i Dhomës së Madhe 2017, prg. 113; *Abdulaziz, Cabales dhe Balkandali kundër Mbretërisë së Bashkuar*, 1985, prg.72.

¹⁶ Shih: *Çështja Thlimmenos kundër Greqisë* [GC], nr. 34369/97, prg. 44, GJEDNJ 2000-IV; *Çështja J.D dhe A kundër Mbretërisë së Bashkuar*, nr.32949/17 dhe 34614/17, prg. 84, 24.10. 2019.

tij, konsiderohet si “dallim në trajtim i personave në situata të njëjta ose të ngjashme” dhe “bazuar në një karakteristikë ose “status” të dallueshëm””¹⁷

Në të njëjtën frymë edhe në bazë të LMD, jo çdo dallim apo ndryshim i trajtimit konsiderohet diskriminim. Në nenin 6, të tij, përcaktohet se: *“Ndalimi i diskriminimit i përshkruar nga ky ligj nuk zbatohet në rastet kur ka një qëllim objektivisht të justifikueshëm dhe të përligjur në bazë të Kushtetutës, të marrëveshjeve apo akteve ndërkombëtare të ratifikuara nga republika e Shqipërisë dhe legjislacioni në fuqi”*.

Në shumicën e çështjeve të diskriminimit, ankuesi e ka të vështirë apo të pamundur t’i mbledhë provat, ndonjëherë provat e drejtpërdrejta as nuk ekzistojnë. Subjektet që konsumojnë sjelljen diskriminuese nuk e pranojnë asnjëherë se kanë diskriminuar. Për të kompensuar këtë disavantazh të madh, legjislacioni ka parashikuar parimin e zhvendosjes së barrës së provës.

Barra e provës në çështjet e diskriminimit është objekt i një rregullimi të posaçëm. Ky rregullim i posaçëm në lidhje me barrën e provës pasqyrohet në nenin nenin 33, pika 7/1 të LMD-së ku sanksionohet se : *“7/1. Në rastet kur pala ankuese paraqet fakte mbi të cilat bazon pretendimin për sjelljen diskriminuese dhe në bazë të të cilave mund të prezumohet se ka pasur diskriminim, pala tjetër, kundër së cilës është paraqitur ankesa, detyrohet të provojë se faktet nuk përbëjnë diskriminim.”*

Një rregullim të posaçëm të barrës së provës për çështjet e diskriminimit në punësim dhe profesion e bën edhe Kodi i Punës, duke sanksionuar në nenin 9, pika 10, të tij se: *“10. Në të gjitha procedurat e ankimit, që ndiqen sipas pikës 9, të këtij neni, nëse ankuesi ose paditësi paraqet fakte nga të cilat mund të pretendohet se është diskriminuar në ushtrimin e së drejtës për punësim dhe profesion, personi ndaj të cilit paraqitet ankesa ose i padituri detyrohet të provojë se nuk është shkelur parimi i trajtimit të barabartë”*, si dhe Kodi i Procedurave Administrative, duke parashikuar në nenin 82, pika 2, si vijon : *“2. Në rastet kur pala paraqet prova mbi të cilat bazon pretendimin për sjelljen diskriminuese dhe në bazë të të cilave mund të prezumohet se ka pasur diskriminim, pala tjetër dhe/ose organi publik detyrohet të provojë se faktet nuk përbëjnë diskriminim, pavarësisht nga detyrimi i organit publik për të vënë në dispozicion të palëve provat e zotëruara prej saj.”*

Duke qenë se pala kundër të cilës drejtohet ankesa disponon gjithë informacionin dhe dokumentacionin e nevojshëm për të provuar bazueshmërinë e pretendimeve, legjislacioni i ka transferuar barrën e provës palës kundër të cilës është paraqitur ankimi, kur vihet re se *prima facie* është ngritur një pretendim për diskriminim. Pala kundër të cilës është paraqitur ankesa ka barrën e provës të provojë se trajtimi i diferencuar nuk është diskriminues.

---

¹⁷ Shih: Biao kundër Danimarkës, Dhoma e Madhe, datë 14.05.2016, § 89, Carson dhe të Tjerët kundër Mbretërisë së Bashkuar, Dhoma e Madhe 2010, datë 16.03.2010, prg. 61.

Sa më sipër, pala ankuese duhet të krijojë një prezumim të diskriminimit (diskriminimi *prima facie*), barra më pas kalon tek subjekti që pretendohet se ka kryer diskriminimin, i cili duhet të tregojë se ndryshimi në trajtim nuk është diskriminues. Kjo mund të bëhet:

- Ose duke vërtetuar se nuk ka ndonjë lidhje shkakësore midis shkakut të mbrojtur dhe trajtimit të pafavorshëm apo të pabarabartë.
- Ose duke demonstruar që megjithëse ky trajtim është i lidhur me shkakun e pretenduar, ka një justifikim të arsyeshëm dhe objektiv.

Nëse subjekti që pretendohet se ka konsumuar sjelljen diskriminuese nuk është në gjendje të provojë njërin nga të dyja, atëherë do të jetë përgjegjëse për diskriminimin¹⁸.

Parimi i zhvendosjes/shpërndarjes së barrës së provës, në çështjet e diskriminimit është i ngjashëm me atë të supozimeve të marra si të vërteta deri në vërtetimin e të kundërtës - *praesumptio iuris tantum* dhe po kështu bazohet tek logjika e përdorur për vendosjen e lidhjes mes fakteve që tregojnë trajtim të mundshëm diskriminues dhe ekzistencës së këtij trajtimi në realitet. Barra e provës zhvendoset/shpërndahet dhe pala kundër të cilës është paraqitur ankesa, për të vërtetuar se nuk ka patur diskriminim, duhet të rrëzojë supozimin faktik se ka patur diskriminim.

GJEDNJ pranon si fakte ato vlerësime “*të mbështetura nga vlerësimi i lirë i të gjitha provave...provat mund të vijnë nga bashkekzistenca e deduksioneve/prezumimeve mjaftueshmërisht të forta, të qarta dhe të përputhshme apo nga prezumime faktesh të pa kundërshtuara. Për më tepër, niveli i bindjes i nevojshëm për arritjen e një konkluzioni të veçantë dhe lidhur me këtë, shpërndarja e barrës së provës, janë të lidhura ngushtësisht me veçoritë e fakteve, natyrën e pretendimit të bërë dhe me të drejtat e pretenduara.*”¹⁹ Pra, nëse faktet e prezantuara nga paditësi duken të besueshme dhe në përputhje me provat në dispozicion, GJEDNJ do t’i pranojë ato si të provuara, përveçse kur i padituri paraqet një shpjegim alternativ bindës.

GJEDNJ shprehet se: “*..... niveli i bindjes së nevojshme për arritjen e një përfundimi të caktuar dhe, në lidhje me këtë, shpërndarjen e barrës së provës, janë të lidhura thelbësisht me specifikën e fakteve, natyrën e pretendimit të bërë dhe të drejtën në rrezik.*”²⁰

Në lidhje me barrën e provës në çështjet e diskriminimit, Gjykata Kushtetuese në vendimin nr. 16 datë 12.03.2024 (V-16/24), ka mbajtur qëndrimin se: “*....aty ku ekzistojnë fakte nga të cilat mund të supozohet se ka pasur diskriminim, i takon autorit të diskriminimit, në këtë rast punëdhënësit, të dëshmojë se nuk ka pasur shkelje të këtij parimi. Kalimi i barrës së provës nga punëmarrësi (viktima*

¹⁸ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2018-handbook-non-discrimination-law-2018_en.pdf, fq.232.

¹⁹ GJEDNJ *Nachova dhe të tjerët v. Bullgarisë* [GC] (Nr. 43577/98 dhe 43579/98), 6.07.2005, para. 147. GJEDNJ, *Timishev v. Rusisë* (Nr.s. 55762/00 and 55974/00), 13.12.2005, para. 39, dhe GJEDNJ, *D.H.dhe të tjerët v. Republikës Çeke* [GC] (Nr. 57325/00), 13.11.2007, para. 178.

²⁰ GJEDNJ *Nachova dhe të tjerët v. Bullgarisë* [GC] (Nr. 43577/98 dhe 43579/98), 6.07.2005, para. 147. GJEDNJ, *Timishev v. Rusisë* (Nr.s. 55762/00 and 55974/00), 13.12.2005, para. 39, dhe GJEDNJ, *D.H.dhe të tjerët v. Republikës Çeke* [GC] (Nr. 57325/00), 13.11.2007, para. 178.

e diskriminimit) te punëdhënësi (autori i diskriminimit) lidhet me vulnerabilitetin e të diskriminuarit, ndaj ai mjafton të paraqesë fakte të besueshme që prezumojnë prima facie ekzistencën e një rrethane specifike diskriminuese që ka çuar në një trajtim më pak të favorshëm ose në shkaktimin e dëmit ndaj tij. Nga ana tjetër, gjykata ka detyrën për të verifikuar nëse faktet e pretenduara ekzistojnë dhe të vlerësojë nëse provat e paraqitura nga punëdhënësi janë të mjaftueshme për të nxjerrë konkluzionin se zgjidhja e marrëdhënieve të punës nuk ka qenë për shkaqe diskriminuese. Me fjalë të tjera, kjo do të thotë se barra e provës në lidhje me shkaqet për diskriminim në marrëdhëniet e punës i përket fillimisht punëmarrësit, por nëse ky i fundit paraqet disa fakte, të cilat mbështesin në mënyrë të arsyeshme një prezumim për diskriminim, barra e provës kalon te punëdhënësi.”

Bazuar në përkufizimin që bën ligji për diskriminimin e drejtëpërdrejtë si një nga format e shfaqjes së sjelljeve diskriminuese, elementët kryesorë ose kyç që duhen vërtetuar janë si më poshtë:

- (i) pala ankuese është trajtuar në mënyrë të padrejtë dhe të pafavorshme në krahasim me mënyrën se si trajtohen, janë trajtuar apo do të trajtoheshin të tjerët, në një situatë të ngjashme;
- (ii) shkaku i pretenduar i diskriminimit nga pala ankuese është një “shkak i mbrojtur” sipas legjislacionit në fuqi për mbrojtjen nga diskriminimi;
- (iii) dhe arsyeja për këtë është shkaku i pretenduar i diskriminimit.

Komisioneri çmon të nevojshme të theksojë se, është bazuar pikërisht në standartin e mësipërm të të provuarit, gjatë shqyrtimit dhe konkluzioneve të arritura, në lidhje me bazueshmërinë e pretendimeve për diskriminim të parashtruara në këtë ankesë.

Sa më sipër, Komisioneri vlerësoi se, SBASH është ekspozuar ndaj një trajtimi të padrejtë dhe të disfavorshëm, lidhur me moskalimin e kuotizacionit sindikal për llogari të saj, për të gjithë mësuesit e deklaruar anëtarë të SBASH, vërtetuar nga ana e Noterit dhe ushtrimin e lirisë sindikale, duke mos u lejuar që të hyjë në ambientet e punës (në mjediset e shkollave) dhe të organizojë takime dhe të zhvillojë veprimtari informuese me anëtarët e saj. Rezultoi e provuar se diferenca në trajtim dhe trajtimi i disfavorshëm të cilit i është nënshtruar pala ankuese, bazohet në faktin se, SBASH nuk është organizatë sindikale e cila ka të nënshkruar kontratë kolektive pune me MAS. Në kushtet, kur, Komisioneri ka arritur në përfundimin se, pala ankuese SBASH, i është nënshtruar një trajtimi të pabarabartë dhe të pafavorshëm, diferencë kjo e cila bazohet në mënyrë të drejtëpërdrejtë në faktin se SBASH nuk është organizatë nënshkruese e kontratës kolektive të punës me MAS, rezulton e provuar lidhja shkakësore midis shkakut të mbrojtur dhe trajtimit të pabarabartë dhe të pafavorshëm. Në këto kushte, mbetet që të vlerësohet nëse për këtë diferencë në trajtim ka një justifikim të arsyeshëm dhe objektiv.

Komisioneri e gjen të pabazuar në Kodin e Punës pretendimin se, liritë sindikale të parashikuara në nenin 181, pika 7, të Kodit të Punës, parashikohen vetëm për organizatat sindikale të cilat kanë nënshkruar një kontratë kolektive pune me MAS. Gjithashtu, për sa kohë që përcaktimet e pikës

13.15, të Kontratës Kolektive të Punës të datës 9.6.2023, të nënshkruar midis MAS dhe organizatave sindikale SPASH dhe FSASH, vijnë në kundërshtim me dispozitat e Kodit të Punës, i cili në hierarkinë e normave juridike që normojnë marrëdhënien e punës, në referim të nenit 11, të Kodit të Punës, këto parashikime të Kontratës Kolektive të Punës, janë të pavlefshme dhe rrjedhimisht nuk mund të shërbejnë si një justifikim objektiv dhe i arsyeshëm për diferencën në trajtim ndaj të cilës është ekspozuar pala ankuese, e cila nuk është nënshkruese e kontratës kolektive të punës me MAS, në ushtrimin e lirive sindikale, në raport me organizatat e tjera nënshkruese të kontratës kolektive të punës me MAS.

Sa më sipër, Komisioneri arrin në përfundimin se, ZVAP Tiranë dhe MAS, nëpërmjet Sekretarit të Përgjithshëm z. E.T , e kanë trajtuar në mënyrë të diferencuar, duke vendosur në kushte më pak të favorshme palën ankuese, e cila është një organizatë sindikale e cila nuk ka nënshkruar një kontratë kolektive pune me MAS, në raport me organizatat sindikale të cilat janë nënshkruese të kontratës kolektive të punës me MAS dhe se një trajtim i tillë nuk ka një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm. Për rrjedhojë, Komisioneri konstaton se, ZVAP Tiranë dhe MAS, nëpërmjet Sekretarit të Përgjithshëm z. E.T , e kanë diskriminuar palën ankuese në formën e diskriminimit të drejtpërdrejtë dhe në formën e udhëzimit për të diskriminuar, për shkak se *“nuk është organizatë sindikale e cila ka nënshkruar kontratë kolektive pune me MAS”*.

ZVAP Tiranë në cilësinë e punëdhënësit, e ka trajtuar palën ankuese në mënyrë më pak të favorshme, në ushtrimin e lirisë sindikale krahasimisht me sindikatat të cilat janë nënshkruese të kontratës kolektive të punës me MAS, bazuar në faktin se SBASH nuk është organizatë sindikale e cila ka nënshkruar kontratë kolektive pune me MAS. Në referim të nenit 3, pika 2, Komisioneri vlerëson se ZVAP Tiranë e ka diskriminuar SBASH në formën e diskriminimit të drejtpërdrejtë.

MAS, edhe pse nuk është autoriteti përgjegjës për kalimin e kuotizacionit sindikal për llogari të palës ankuese, pasi këtë status e gëzon në cilësinë e punëdhënësit ZVAP Tiranë, apo nga ana tjetër janë drejtuesit e IAV-ve ata që janë përgjegjës për administrimin e shkollave, nëpërmjet Sekretarit të Përgjithshëm z. E.T , MAS ka udhëzuar në mënyrë të shprehur në shkresat adresuar ZVAP Tiranë, por edhe institucioneve të tjera të varësisë, se SBASH nuk mund të ushtrojë të njëjtat liri sindikale pasi nuk është një organizatë nënshkruese e kontratës kolektive të punës me MAS. Në referim të nenit 3, pika 15, të LMD, Komisioneri, vlerëson se, MAS, nëpërmjet Sekretarit të Përgjithshëm z. E.T , e ka diskriminuar SBASH në formën e udhëzimit për të diskriminuar.

Direktivat e Bashkimit Evropian për mosdiskriminimin, nuk ofrojnë një përkufizim të “udhëzimit për të diskriminuar”, por përcaktojnë se “udhëzimi për diskriminim” përbën diskriminim²¹. Në mënyrë që të ketë vlerë në luftimin e praktikave diskriminuese “udhëzimi për të diskriminuar” nuk duhet të kufizohet vetëm në trajtimin e udhëzimeve që janë të detyrueshme në natyrë, por duhet të

---

²¹ Neni 2(4), Direktiva për Barazinë në Punësim; Neni 4(1), Direktiva e trajtimit të Barabartë Gjinor në lidhje me aksesin dhe ofrimin e Mallrave dhe Shërbimeve; Neni 2(2) (b), Direktiva për Barazinë Gjinore (e rishikuar); Neni 2(4), Direktiva për Barazinë Raciale.

shtrihet për të kapur situata ku ka një preferencë të shprehur ose një inkurajim për t'i trajtuar individët në mënyrë më pak të favorshme për shkak në një prej shkaqeve të mbrojtura.²²

“Udhëzimi për të diskriminuar” si formë diskriminimi është trajtuar nga GJEDNJ. Në çështjen *Bączkoëski dhe të tjerët kundër Polonisë*, Kryetari i Bashkisë së Varshavës bëri deklaratë publike me natyrë homofobike, ku deklaronte se do të refuzonte lejin e një marshimi për rritjen e ndërgjegjësimit për diskriminimin për shkak të orientimit seksual. Kur vendimi ishte përpara organit administrativ përkatës, leja u refuzua për arsye të tjera, të tilla si nevoja për parandalimin e përplasjeve ndërmjet demonstruesve. Në këtë rast, GJEDNJ konsideron se në vlerësimin e çështjes nuk mund të mos pranojë mendimet e forta personale të shprehura publikisht nga Kryetari i Bashkisë për çështje që lidhen drejtpërdrejtë me vendimet në lidhje me ushtrimin e lirisë së tubimit. Ajo vëren se vendimet në fjalë u morën nga autoritetet komunale që vepronin në emër të kryetarit pasi ai i bëri të njohur opinionet e tij në lidhje me ushtrimin e lirisë së tubimit dhe “propagandës për homoseksualitetin”. Sipas GJEDNJ, mund të supozohet në mënyrë të arsyeshme që mendimet e Kryetarit të Bashkisë së Varshavës mund të kenë ndikuar në procesin e vendimmarrjes dhe si pasojë të shkëlqen në mënyrë diskriminuese të drejtën e aplikantëve për lirinë e mbledhjes dhe kjo përbënte një shkelje të nenit 14 të KEDNJ-së në lidhje me nenin 11, për shkak të orientimit seksual.

Në konkluzion të sa më sipër, Komisioneri arrin në përfundimin se ZVAP Tiranë dhe MAS, nëpërmjet Sekretarit të Përgjithshëm z. E.T , e kanë diskriminuar palën ankuese në ushtrimin e lirisë sindikale, për shkak se SBASH *“nuk është organizatë sindikale e cila ka nënshkruar kontratë kolektive pune me MAS”*. Për rrjedhojë, ZVAP Tiranë dhe MAS, nëpërmjet Sekretarit të Përgjithshëm z. E.T , kanë shkelur dispozitat e ligjit nr.10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar.

Pala ankuese, kërkon nga Komisioneri konstatimin e diskriminimit dhe të merren masa nga MAS dhe ZVAP Tiranë lidhur me pretendimet e paraqitura në ankesë.

Bazuar në nenin 33, pika 10 të ligjit nr.10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar, përcaktohet se: *“Vendimi përmban rregullimet dhe masat e duhura, duke caktuar edhe një afat për kryerjen e tyre”*, ndërsa bazuar në nenin 33, pika 12, të po këtij ligji, përcaktohet se: *“Kur vendos masën, komisioneri siguron që ajo të jetë: a) e efektshme dhe parandaluese; dhe b) në përputhje me gjendjen që e shkaktoi vendosjen e masës”*.

Ligji nr. 10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, i ndryshuar, në nenin 33/10 të tij, nuk ka përcaktuar masat që duhen marrë për rregullimin e situatës diskriminuese, por e ka lënë në diskrecionin e Komisionerit. Pra, Komisioneri rast pas rasti, vendos se cilat janë rregullimet dhe masat që duhen marrë në mënyrë që të sigurojë mbrojtjen efektive nga diskriminimi të personave që

²² https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2018-handbook-non-discrimination-law-2018_en.pdf

pretendojnë se janë viktimë të diskriminimit. Ky ligj, përmes nenit 33/12, ka vendosur kriteret që duhet të ndjekë Komisioneri, në përcaktimin e masës që ai jep nëpërmjet vendimeve të tij.

Komisioneri ka konstatuar se sjellja diskriminuese ndaj ankueses konsiston në moskalimin e kuotizacionit sindikal për llogari të saj për mësuesit e deklaruar anëtar të SBASH dhe moslejimin për të ushtruar liritë sindikale në mjedisin e punës. Komisioneri vlerëson se, masa e duhur për rregullimin e situatës diskriminuese, duhet të jetë kalimi i kuotizacionit sindikal për llogari të SBASH për të gjithë mësuesit e deklaruar anëtarë të SBASH, vërtetuar nga Noteri si dhe lejimi i palës ankuese që të ushtrojë liritë sindikale në mjedisin e punës.

PËR KËTO ARSYE :

Bazuar në nenin 32 dhe 33, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I :

1. Konstatimin e *diskriminimit të drejtpërdrejtë* të Sindikatës së Bashkuar të Arsimit Shqiptar (SBASH), për shkak se “*nuk është organizatë sindikale e cila ka nënshkruar Kontratë Kolektive Pune me Ministrinë e Arsimit dhe Sportit*”, nga ana e Zyrës Vendore të Arsimit Parauniversitar Tiranë.
2. Konstatimin e *diskriminimit në formën e udhëzimit për të diskriminuar*, të Sindikatës së Bashkuar të Arsimit Shqiptar (SBASH), për shkak se “*nuk është organizatë sindikale e cila ka nënshkruar Kontratë Kolektive Pune me Ministrinë e Arsimit dhe Sportit*”, nga ana e Ministrisë e Arsimit dhe Sportit, nëpërmjet Sekretarit të Përgjithshëm z. E.T .
3. Në referim të pikës 1 e 2, Ministria e Arsimit dhe Sportit dhe Zyra Vendore e Arsimit Parauniversitar Tiranë, të marrin masa për:
  - 3.1 Kalimin e kuotizacionit sindikal për llogari të Sindikatës së Bashkuar të Arsimit Shqiptar (SBASH), për mësuesit të cilët kanë deklaruar anëtarësinë në SBASH, duke filluar nga muaji nëntor, viti 2024 e në vazhdim;
  - 3.2 Garantimin e ushtrimit të lirive sindikale të parashikuara nga pika 7, e nenit 181, të Kodit të Punës, nga ana e SBASH-it.
4. Bazuar në nenin 33 pika 11, të ligjit “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Ministria e Arsimit dhe Sportit dhe Zyra Vendore e Arsimit, detyrohen që brenda 30 (tridhjetë) ditëve të njoftojë Komisionerin, lidhur me veprimet e ndërmarra për zbatimin e këtij vendimi.
5. Në referim të nenit 33, pika 11, të ligjit nr. 10221, datë 04.02.2010, “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, moszbatimi i këtij vendimi sjell si pasojë ndëshkimin me gjobë, sipas parashikimeve të pikës 13, të po këtij neni.
6. Kundër këtij vendimi lejohet ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, brenda 45 ditëve nga marrja dijeni.

KOMISIONERI

Robert GAJDA

Shkaku: Çdo shkak tjetër

Fusha: Punësim

Lloji i vendimit: Diskriminim i drejtpërdrejtë/Udhëzim për të diskriminuar